

Interviu oferit portalului xprimm.md de către Valeriu CHIȚAN, președinte al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

2

Am putea avea și noi în viitor ierni încălzite cu gaze din propriile depozite

3

Starea bugetului public și regimul accizelor în următorii trei ani

4

A fost aprobat un regulament pentru folosirea mărcii „Moldova – un gust deosebit”

Asociația Moldova Fruct, titularul cunoscutei mărci „Moldova – un gust deosebit”, va monitoriza mai riguros utilizarea acesteia pe piața internă și externă de către producătorii și exportatorii de fructe. Potrivit unui Regulament de utilizare a mărcii, elaborat și aprobat cu suportul proiectului Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) Agricultura Performantă în Moldova, această marcă va putea fi folosită doar cu acordul Moldova Fruct, transmite MOLDPRES.

Moldova Fruct și-a înregistrat dreptul de deținere a mărcii „Moldova – un gust deosebit” la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală în anul 2014. Instituirea unor cerințe de utilizare a mărcii face parte din complexul de activități de modernizare a acesteia, demarat acum câteva luni.

Marca „Moldova – un gust deosebit” reprezintă un instrument de promovare generică a fructelor moldovenești de o calitate înaltă, care se conformează cerințelor stabilite. „Vrem să promovăm această marcă în calitate de brand de țară al fructelor. Or, comercializarea fructelor necalitative sub această marcă afectează imaginea nu doar a producătorului, ci și a țării”, a explicat Iurie Fală, directorul executiv al Moldova Fruct.

Potrivit sursei citate, standardele regulamentului aprobat de Moldova Fruct sunt foarte înalte, iar utilizatorii mărcii „Moldova – un gust deosebit” sunt obligați să respecte cerințele prevăzute în Regulament și sunt responsabili pentru utilizarea cu buna credință a mărcii. Astfel, pentru a beneficia de dreptul de utilizare a mărcii „Moldova – un gust deosebit”, producătorii de fructe sau de struguri vor trebui să demonstreze respectarea trasabilității pe întreg

procesul de producție și vânzare a produselor; că reziduurile de pesticide sunt în limitele maxime admisibile ale Republicii Moldova și ale pieței planificate de comercializare; că procesele de producere și post-recoltă sunt certificate GLOBALG.A.P., IFS Food sau ISO 22000, precum și că produsele sunt incluse în lanțul continuu al frigului timp de 12 ore de la recoltare și menținute până la cumpărător.

Totodată, producătorii și exportatorii vor dispune de certificări GRASP, SMETA, BSCI care confirmă implementarea practicilor sociale.

În baza regulamentului aprobat, Asociația a creat o Comisie de Evaluare care va asigura buna gestionare a mărcii și va monitoriza respectarea cerințelor prevăzute pentru exercitarea dreptului de utilizare. Marca „Moldova – un gust deosebit” va putea fi folosită alături de marca comercială a producătorului. În prezent, dreptul de utilizare a mărcii îl au doar membrii Asociației Moldova Fruct: producători sau exportatori de fructe. Ulterior, va fi extins dreptul de utilizare a mărcii și de către non-membrii Moldova Fruct.

Curs valutar 28.10.2020

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.0475
EUR	1	20.1562
UAH	1	0.6021
RON	1	4.1342
RUB	1	0.2232

CAPITAL Market

**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței ordinare publice din 27 octombrie 2020, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare non-bancare, mai cu seamă:

I. REGLEMENTARE

Regulamentul privind activitatea de actuarial, care stabilește responsabilitățile și drepturile persoanei care desfășoară activitatea în calitate de actuar. Actul normativ aprobat stabilește procedura de angajare/desemnare a actuarului și modalitățile de exercitare a funcției de actuar în cadrul asigurătorului (reasigurătorului), responsabilitățile și drepturile persoanei care desfășoară activitatea în calitate de actuar, determinarea cazurilor de incompatibilitate a persoanei fizice cu calitatea de actuar și alte aspecte ce vizează activitatea actuarilor.

II. AUTORIZARE

• Neacceptarea candidaturii propuse la funcția de director executiv al CA „MOLDOVA-ASTROVAZ” SA – dl Alexandru Braila -, din cauza

necorespunderii criteriilor stabilite prin actele normative ale autorității de supraveghere;

- Exprimarea acordului pentru desemnarea dlui Timofei Marahovschii în funcția de administrator al Agentului de Asigurare „ECONOM ASIG” SRL și a dnei Natalia Avramova în funcția de contabil-șef al entității;
- Aprobarea dnei Valentina Toporova în funcția de conducător al sucursalei Chișinău 4 a Companiei de Asigurări „DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” SA;
- Înregistrarea în Registrul emitenților de valori mobiliare a reducerii capitalului social al Firmei „AGO-DACIA” SA cu 1 151 500 lei prin anularea acțiunilor de tezaur. Capitalul social al societății după reducere va constitui 706 500 lei, fiind divizat în 1 413 acțiuni ordinare nominative cu valoarea nominală de 500 lei;
- Autorizarea reorganizării Întreprinderii de producție și comerț „POD MOCT” SA prin transformare în societate cu răspundere limitată;
- Avizarea reorganizării prin transformare în societăți cu răspundere limitată a societăților pe acțiuni: „ÎNTEPRINDEREA PENTRU SE-

LECTIE ȘI REPRODUCȚIE ÎN ZOOTEHNIE MICĂUȚI” și „PIVNIȚELE DIN BRĂNEȘTI”;

- Înscriserea în Registrul emitenților de valori mobiliare privind radierea valorilor mobiliare emise anterior de societățile pe acțiuni:
  - „METAL” în număr de 416 220 acțiuni ordinare nominative, în rezultatul reorganizării prin transformare în societate cu răspundere limitată;
  - „SANDA & CO” în număr de 37 891 acțiuni ordinare nominative, în rezultatul reorganizării prin transformare în societate cu răspundere limitată;
  - Aprobarea prețului de vânzare conform actelor de reevaluare a valorilor mobiliare și a părților-sociale deținute de administratorii fiduciari „BV Fiduciar Invest” SA, „Econ-Renaștere” SA și „Compania Fiduciară a Feroviarilor” SA, care se expun la vânzare în modul stabilit de legislație;
  - Acordul prealabil companiilor fiduciare „BV Fiduciar Invest” SA și „Econ-Renaștere” SA pentru procurarea valorilor mobiliare de stat;
  - Autorizarea reluării activității de creditare nebancaară de către OCN „KIRSAN INVEST

SRL, conform deciziei asociatului unic nr. 01/09 din 01.09.2020;

- Avizarea radierii din Registrul de stat al persoanelor juridice a AEI „IMPRUMUTUL” cu sediul în r-nul Rezina, s. Ignăței, în urma lichidării;
- Radierea OCN „CREDIT FORT” SRL din Registrul organizațiilor de creditare nebancaară autorizate, în baza cererii depuse de entitate.

II. SUPRAVEGHERE

Suspendarea pentru un termen de 3 luni a licenței CA „MOLDOVA-ASTROVAZ” SA și depunerea în instanța de insolabilitate a cererii introductive privind intentarea față de CA „MOLDOVA-ASTROVAZ” SA a procedurii de insolabilitate. De asemenea, autoritatea de supraveghere a dispus administrației entității „... suplinirea Contului de garantare RCA potrivit cerințelor prevăzute de actele normative, inclusiv cu suma mijloacelor bănești aprobată spre utilizare în baza Hotărârii CNPF nr. 23/4 din 27.05.2020; interzicerea încheierii unor noi contracte de asigurare (reasigurare) și a prelungirii contractelor în vigoare; onorarea obligațiilor asumate prin asigurarea protecției intereselor persoanelor asigurate prin contractele de asigurare (reasigurare) încheiate anterior suspendării licenței...”

Serviciul de presă al CNPF

Asigurătorii trebuie să-și reconsidere abordările

Interviu oferit portalului xprimm.md de către Valeriu CHIȚAN, președinte al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

Istoric vorbind, anul 2020 va fi unul inedit dramatic pentru contemporaneitate, lumea se acomodează la un nou mod de viață, suntem constrânși să acceptăm o nouă paradigmă, mai puțin cunoscută și obișnuită. În privința pieței de asigurări, nu ne așteptăm la miracole până la sfârșitul perioadei de gestiune, urmând să continuăm eforturile în privința calității serviciilor prestate, receptivitatea la reclamațiile consumatorului constituind o preocupare constantă.

– Domnule CHIȚAN, recent ați fost decorat de Administrația Prezidențială cu “Ordinul Republicii”, ce înseamnă pentru dvs. această distincție?

– Sunt extrem de onorat, respectiv mă obligă să mă consacru plenar și în continuare slujirii intereselor publice, prin aplicarea celor mai recunoscute practici de gestiune instituțională și corporativă.

– Să revenim la piața asigurărilor, rezultatele primului semestru indică o scădere semnificativă. Ne apropiem de finalul lunii septembrie, ceea ce ne indică faptul că în curând vom putea avea o proiecție mai clară asupra rezultatelor pentru piața la 9 luni. Cum arată datele?

– Companiile de asigurări (licențiate) din R. Moldova au subscris, în primul semestru curent, prime brute în sumă de 680 milioane lei, în scădere față de 10%, în comparație cu aceeași perioadă a anului trecut, structura portofoliului fiind aceeași, peste 90% revenind asigurărilor generale.

Tradițional, cele mai mari volume de prime au fost acumulate pentru următoarele tipuri de asigurări: asigurările obligatorii de răspundere civilă auto internă (RCA) – 215,5 mil. lei (+22,0% față de ianuarie-iunie 2019); asigurările CASCO – 146,1 mil. lei (-9,7%) și “Carte Verde” – peste 87,2 mil. lei (-36,9%). Cele mai afectate tipuri de asigurări care au înregistrat decadențe față de nivelul anului precedent au fost asigurările “Carte Verde” (-36,9%), sănătate cu valabilitate peste hotare (-59,5%), răspundere civilă generală (-53,7%), inclusiv a organizațiilor cu surse de pericol sporit (-88,2%). O sinteză mai cuprinzătoare vom avea după prezentarea rapoartelor specializate, termenul stabilit fiind 25 octombrie curent. Cel mai expus efectelor crizei pandemice a fost și rămâne segmentul “Carte Verde”, în martie-aprilie vânzările brusc înregistrând o contracție de peste 90 la sută, ulterior revenind lent la circa 2/3 din cifra de afaceri a anului precedent.

– Cum vi se pare că s-a descurcat piața asigurărilor în această perioadă dificilă? V-ați fi așteptat la scăderi mai bruște ale pieței din primul semestru, respectiv, nouă luni?

– Dacă vorbim despre servicii în general și despre cele financiare în particular, recunoaștem că “asigurările” au suferit cel mai semnificativ. Eforturile managementului sectorial, în sensul diversificării metodelor de deservire a beneficiarilor, au “compensat” relativ modest pierderile esențiale cauzate de diminuarea drastică a cererii consumatorilor, în speță din motive obiective (restricționarea călătoriilor).

Corespunzător situației, asigurătorii au încheiat semestrul unui raportând per total profit operațional (până la impozitare) în sumă de 67,5 mil lei, în creștere cu 20 la sută față de rezul-

tatele S1/2019, la originea veniturilor corespunzătoare fiind activitățile operaționale și cele investiționale. Totodată, cinci entități au raportat cumulativ pierderi cifrate la 13,8 mil. lei, iar alte opt – au obținut profit brut în valoare de 81,3 mil. lei.

– Care sunt estimările dumneavoastră privind rezultatele pieței până la finalul anului 2020?

– De regulă, în perioade de crize, iar aceasta fiind una cu totul diferită, cu impact conex – de natură economică și financiară – realmente, este dificil de a face careva prognoze pe termen imediat și de durată medie. Prin urmare, istoric vorbind, anul 2020 va fi unul inedit dramatic pentru contemporaneitate, lumea se acomodează la un nou mod de viață, suntem constrânși să acceptăm o nouă paradigmă, mai puțin cunoscută și obișnuită.

Statistica prezentată mai sus pentru semestrul unu curent, comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019, arată scăderea veniturilor pe piața asigurărilor. De altfel, și organismele financiare internaționale au revizuit în descrescere prognozele economice pentru anul în curs, inclusiv enunțând și un trend negativ pentru sectorul financiar, implicit cel al asigurărilor. Deci, nu ne așteptăm la miracole până la sfârșitul perioadei de gestiune, urmând să continuăm eforturile în privința calității serviciilor prestate, receptivitatea la reclamațiile consumatorului constituind o preocupare constantă. Autoritatea de supraveghere își propune obiective de anvergură în consolidarea funcției de supraveghere a pieței, insistând pe faptul că criza comportă nu numai amenințări și riscuri, dar și oportunități. Astfel, ne propunem realmente să fortificăm mecanismele de identificare timpurie a riscurilor emergente la nivel de entitate și de sector, implicit, să ne focusăm pe concentrarea procesului de supraveghere către zonele cu grad de risc sporit.

– Însă, cu toate că a fost un an dificil la nivel global, CNPF a luat o serie de măsuri importante pentru menținerea stabilității pieței. Câtă nevoie a fost de intervenția rapidă a Autorității pentru piață?

– Nevoie și promptitudine în exercitarea funcției de supraveghere există mereu, mai ales dacă ne dorim să întrunim anumite exigențe și standarde de specialitate. Având în vedere actualul context pandemic și importanța luării unor măsuri în timp util și cu celeritate, condiționate de evoluția pieței de-a lungul timpului – una nu întocmai lipsită de carențe, – CNPF, inclusiv în sensul atenuării efectelor crizei, a intervenit prin aprobarea unor decizii, mai cu seamă:

- măsuri ce țin de solvabilitatea asigurătorilor și activele eligibile admise la acoperirea rezervelor tehnice și marja de solvabilitate minimă;

- amendamente referitoare la posibilitatea încheierii contractelor de asigurare RCA prin utilizarea mijloace-

lor electronice și aplicarea semnăturii electronice avansate calificate. În rezultatul punerii în aplicare a acestui amendament, se prezumă că prin plata primei de asigurare, asiguratul a consimțit încheierea contractului;

- extinderea termenelor de prezentare și de publicare a rapoartelor specializate, financiare și de audit;

Toate aceste măsuri au survenit pentru a menține un grad satisfăcător de siguranță financiară a asigurătorilor în actuala perioadă dificilă, odată cu reducerea vânzărilor și necesitatea achitării despăgubirilor de asigurare.

– Unul dintre asigurătorii de pe piață, KLASSIKA Asigurări, s-a confruntat în acest an cu anumite dificultăți. Cum apreciați această situație?

– Unele entități, inclusiv și cea vizată au avut la dispoziție suficient orizont de timp pentru a-și “face temele pentru acasă”. Recunosc, intervenția noastră s-a lăsat puțin întârziată..., în mod neavenit am admis prea multă indulgență, ceea ce în niciun caz nu contribuie la ordonarea pieței, ba dimpotrivă – o indisciplineză!

CA “KLASSIKA ASIGURĂRI” SA s-a aflat în remediere financiară prin administrare specială – din iulie 2019 până în august curent, – atunci când Consiliul de Administrație al CNPF a decis intentarea procedurii de insolabilitate. În pofida măsurilor întreprinse de Autoritatea de Supraveghere, indicatorii prudențiali ai societății nu au atins nivelul stabilit prin normele legale și situația financiară nu s-a ameliorat. Gravitatea lucrurilor a degenerat, respectiv, o altă soluție decât intentarea procesului de insolabilitate, practic a fost imposibil de identificat.

În situația creată, CNPF, pe întreaga perioadă de administrare specială, în scopul protecției consumatorilor, a asigurat garantarea și executarea pe deplin a obligațiilor contractuale față de beneficiarii serviciilor de asigurare. Paradoxal, foștii decidenți ai companiei – acționari, manageri – după ce au dat bir cu fugiții, abandonând astfel societatea (2019) într-o stare de colaps, acum din “culise” revendică în justiție drepturi care nu le aparțin...

– Cum apreciați situația actuală pe segmentul Carte Verde, prin prisma măsurilor întreprinse de către CNPF împreună cu Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule (BNAA)?

– După aproape două decenii de monitorizare instituită de către Consiliul Birourilor “Carte Verde” (CoB, Bruxelles), eforturile conjugate: autoritățile statului – piața autohtonă de asigurări, s-au materializat prin faptul că R. Moldova a devenit membru cu drepturi depline al SIA “Carte Verde”. O decizie în acest sens a fost luată recent (24.09.2020) de către Asamblarea Generală – organul de conducere corespunzător, convocat într-o reuniune anuală. Având în vedere că staff-ul acestui organism – la nivel de Comitet de Monitorizare (CoB) – va urmări în continuare evoluția segmentului “Carte Verde” – la nivel de management BNAA și per entități/per piață – suntem în situația de a accepta că această decizie – în “avans” – ne obligă să perseverăm și să reconfirmăm în mod autentic aspirațiile și acțiunile în vederea racordării la standardele internaționale în materie de asigurări, respectiv, să ne conformăm fără echivoc “regulilor de joc” stabilite de SIA “Carte Verde”.

Prin urmare, atât entitățile emittente “Carte Verde”, cât și aspiranții la acest sistem trebuie să însușească următoarea lecție: membrii acestui “club de elită” sunt cei de excepție, în toate – istorie ireproșabilă; acționariat financiar sustenabil și responsabil; management “fit and proper” și standardizat din punct de vedere al bunei guvernante; adecvare la capital și rezerve tehnice suficiente; cultură și conduită civilizată. Într-un cuvânt, mesajul nostru pentru piață, în acest sens, este următorul: acest sistem (SIA “Carte Verde”) ne acceptăm ca entitate suverană, dar, în același timp, ne impune să avem grijă de propria reputație care contează mult, fără a compromite într-un fel această oportunitate de a face business.

– Care sunt estimările Dumneavoastră în ceea ce privește piața de brokeraj în asigurări? Pregătește

CNPF anumite măsuri care îi vizează pe aceștia?

– Piața de brokeraj urmează să se ghideze de rigorile pieței, respectiv, să se conformeze cadrului legal în materie de adecvare la capital (brokerii – 400,0 mii lei, agenții – 100,0 mii lei). La moment, 90% din această categorie de participanți ai pieței deja întrunesc cerințele nominalizate.

În general, toți participanții profesioniști ai pieței de asigurări ce practică intermediere financiară propriu-zisă trebuie să corespundă unor reguli deontologice, să se axeze necondiționat pe călăuză de a fi partener credibil – pe interior și pe exterior. Loc pentru a-și reafirma misiunea pe piața autohtonă de asigurări există pentru toți cei dedicați în această operă nobilă și de răspundere.

– Ce v-ați propus pe termen scurt și mediu, dar mai ales în 2020?

– Anul 2020 îl putem consemna ca unul de resetare a cadrului de reglementare și supraveghere a pieței de asigurări, prin implementarea directivelor europene. Cu expertiza și suportul Băncii Mondiale, au fost elaborate două proiecte de legi: Legea privind activitatea de asigurare și reasigurare (transpunerea Directivei nr. 2009/138/CE privind Solvency II) și Legea privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse de vehicule (transpunerea Directivei 2009/103/CE privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi).

De asemenea, un “test” pentru companiile de asigurări îl va constitui preconizata evaluare (ianuarie-mai 2021) a pieței per ansamblu, în vederea întrunirii normelor prudențiale, mai cu seamă, în materie de solvabilitate, corectitudinea calculării rezervelor tehnice, calitatea activelor societăților de asigurări licențiate, precum și un exercițiu actuarial al obligațiilor aferente certificatelor “Carte Verde”.

– Care este mesajul pe care ați dori să îl transmiteți consumatorilor serviciilor de asigurare, în special acum, într-o perioadă în care ar trebui să conștientizeze mai mult importanța asigurărilor?

– În primul rând, sănătate și gânduri bune! Recomand tuturor consumatorilor produselor de asigurare să-și păstreze calmul și să respecte deciziile și măsurile dispuse de autorități. Deși traversăm o perioadă plină de provocări majore, este bine să conștientizăm că riscurile la care suntem expuși nu vor fi absorbite imediat. Prin urmare, ca niciodată societatea are nevoie de coeziune, prudență și solidaritate pentru a minimiza costurile și consecințele adiționale. În context, sfatul nostru pentru toți: să acorde o importanță cuvenită asigurărilor ca mijloc sigur de protecție, pentru că grație acestora putem să ne protejăm financiar și familia, și afacerile. Vreau să cred că după încheierea acestei crize pandemice, rolul asigurărilor va fi perceput la justa valoare de către consumatori, iar companiile de asigurări, la rândul lor, vor depune eforturi pentru a veni în întâmpinarea clienților, precum și pentru a cuantifica oportunitățile și provocările pentru dezvoltarea afacerilor prin crearea și oferirea de noi produse și servicii de asigurare.

– Vă mulțumesc!

Bianca CIOCOTISAN
xprimm.md.

Am putea avea și noi în viitor ierni încălzite cu gaze din propriile depozite

Oscilațiile înregistrate de prețul gazelor importate de către R. Moldova, dar mai ales creșterile de preț pe care le-am suportat în anumite perioade de timp, au determinat retorica abordărilor autorităților și au dictat subiectele discuțiilor. Aproape de fiecare dată ca și soluție bună de implementat a fost propusă depozitarea gazelor. În mod tradițional, piața își reglementa prețurile în funcție de cerere, iar aceasta crește pe perioada sezonului rece și silește consumatorul să scoată din buzunar mai mulți bani. Desigur, nu este vorba doar despre consumatorii casnici, chiar dacă majorările de prețuri generează un disconfort financiar evident.

Datele oficiale arată că aceștia din urmă consumă de obicei circa 30 la sută din total, însă partea leului revine sectorului energetic – peste 40 la sută din consumul general. Și dacă iarna cererea este mai mare, aceasta influențează și prețurile în sensul creșterii. Anume acesta este fenomenul care urmează a fi evitat prin depozitarea gazelor, lucru care, de obicei se face în perioada prețurilor mai mici, adică vara.

După lungi discuții, mai mult sau mai puțin formale, s-a purces la decizii concrete. În primele zile ale lunii octombrie, SA "Moldovagaz" a anunțat că începe înmagazinarea gazelor naturale în Ucraina prin intermediul tronsonului transbalcanic. Potrivit Serviciului relații publice al SA "Moldovagaz", zilnic sunt transportate de la 1,5 până la 3 milioane de metri cubi de gaze naturale pentru stocarea acestora în depozitele subterane, cu scopul de a fi consumate în perioadă rece a anului.

Per total, în lunile octombrie și noiembrie se preconizează a fi stocate

cca 100 milioane de metri cubi de gaze, ceea ce reprezintă aproximativ zece la sută din consumul anual al R. Moldova. În funcție de necesitate, carburantul urmează să fie furnizat consumatorilor SA "Moldovagaz" în perioada decembrie 2020 – februarie 2021. Consumul total al R. Moldova (malul drept al Nistrului) constituie cca 1 miliard de metri cubi anual, dar peste 80 la sută este utilizat în perioada rece a anului.

Practica utilizării capacităților pentru depozitarea gazelor naturale are deja o vechime anume, cele mai lizibile exemple aflându-se la doar un pas de noi. În România acest lucru se face sub privirea atentă a Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei. Instituția de reglementare a aprobat recent creșterea capacității de înmagazinare subterană a gazelor naturale pentru două depozite naționale, situate la Târgu-Mureș și Sărmășel. Cei doi operatori ai sistemelor de înmagazinare a gazelor naturale din România, Depomureș și Depogaz, au solicitat ANRE aprobarea demarării

proiectelor de extindere a depozitelor menționate, care sunt, în același timp, Proiecte de Interes Comun la nivelul Uniunii Europene.

Aceste proiecte modernizează depozitele existente prin majorarea capacității de înmagazinare subterană în cazul DEPOMUREȘ (depozitul Târgu-Mureș) de la 200 milioane m³/ciclu, la 300 milioane m³/ciclu și în cazul DEPOGAZ (depozitul Sărmășel) de la 900 milioane m³/ciclu, la 1550 milioane m³/ciclu. La finele lucrărilor de modernizare, capacitatea totală de înmagazinare subterană de gaze naturale a României va crește de la 3070 milioane m³, la 3820 milioane m³. Este vorba despre proiecte cu o valoare a investițiilor de cca 192 milioane euro.

Facilitățile de depozitare de pe continent au recurs la vechi mine de sare sau la diverse tancuri subterane, care s-au dovedit a fi destul de solicitate. Și asta se întâmplă după ce am parcurs două ierni călduțe, urmate de pandemia de coronavirus care a intervenit grav în consumul de gaze.

O altă istorie de succes despre depozitarea gazelor se scrie de ani buni în Ucraina, vecinul nostru din Est. Conform datelor furnizate de compania Ukrtransgaz, care operează o rețea de gazoducte și 12 facilități de subterane pentru stocarea de gaze naturale în Ucraina, cantitatea de gaze naturale stocată în Ucraina de companiile străine de la începutul anului și până în prezent s-a triplat, până la 2,8 miliarde metri cubi.

Alte date de la Ukrtransgaz indică faptul că anul trecut doar șapte companii străine au folosit Ucraina ca o opțiune de stocare, pe când în anul curent numărul solicitanților a crescut până la 54 de companii.

„Avem cele mai scăzute prețuri pentru stocarea gazelor din Europa și tarife de transport foarte atractive”, a declarat directorul general Sergiy Oleksienko.

„La prețurile scăzute din prezent este nevoie de capacități suplimentare de stocare, în condițiile în care depozitele din nord-vestul Europei se umplu rapid și este nevoie de o nouă rută pentru a scoate livrările din regiune. Ucraina are capacități importante de stocare pentru gaze naturale și este din ce în ce mai activă pe piața tranzațiilor cu gaze”, spune Marco Saalfrank, director de trading la compania elvețiană de utilități Axpo Holding AG. Ucraina are capacități de stocare disponibile pentru aproximativ 13 miliarde metri cubi de gaze naturale sau aproximativ 13 la sută din capacitatea totală a Europei.

Este de remarcat faptul că Ucraina devine atractivă nu doar prin capacitățile de care dispune, dar și prin politica prețurilor pe care o promovează. „Costul agregat al utilizării depozitelor din Ucraina, incluzând și tarifele de transport prin conductă între țările

vecine, este de maxim 3,16 euro pentru un megawatt-oră”, subliniază firma de consultanță Wood Mackenzie Ltd. La una dintre licitațiile recente din Europa, spațiile de depozitare au fost adjudecate pentru un cost cuprins între 3,5 și 6,5 euro pentru un megawatt-oră.

În încercarea de a nu privi nici în West, nici în Est, e ispititor să cunoaștem în ce măsură Moldova este preocupată de crearea propriilor depozite. Depozitele de gaze naturale sunt una din prioritățile Strategiei Energetice a R. Moldova până în anul 2030. Până la acest moment, în Moldova au fost efectuate mai multe studii de fezabilitate și prefzabilitate privind construcția depozitelor de gaze naturale în sudul țării. În unul din studiile de fezabilitate, care a fost realizat de Institutul de Energetică în colaborare cu Institutul de Geologie și Seismologie al Academiei de Științe a Moldovei, la comanda SA "Moldovagaz" și cu aprobarea SAD Gazprom, s-a arătat că este posibilă construirea unui depozit subteran cu capacitatea de stocare de circa un miliard de metri cubi de gaz natural. Investițiile pentru un depozit de o astfel de capacitate ar fi de sute de milioane de euro.

Un alt studiu la acest subiect realizat în anul 2009 de un grup de experți britanici de la Berkeley Associated demonstra că ridicarea unui depozit de circa 500 milioane de metri cubi ar implica o investiție de 533-769 milioane de euro. Studiul britanicilor relevă că pentru recuperarea investiției în decurs de șapte ani, prețul de consum al gazelor ar necesita o creștere de 89 euro (circa 1.540 de lei) pentru o mie de metri cubi sau ar fi nevoie de majorarea tarifulor cu 8,1 la sută anual în decurs de șapte ani.

Ceea ce este limpede e că acest viitor, în care țara are propriile depozite, depinde foarte mult de voința și determinarea instituțiilor statului, dar, la fel de mult de gradul de conștientizare pe care îl manifestă cetățeanul vizavi de cât de cald le va fi copiilor în iernile care vin.

Constantin OLTEANU

Comisia Națională a Pieței Financiare BULETIN LUNAR • 8 • 2020 PIAȚA DE CAPITAL

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA SECUNDARĂ

În august 2020, pe piața secundară au fost efectuate 191 tranzații cu valori mobiliare corporative în volum de 212,37 mil. lei raportate la 27,72 mil. unități de valori mobiliare.

În ianuarie-august 2020, pe piața secundară au fost efectuate 3717 tranzații cu valori mobiliare corporative în volum de 649,92 mil. lei raportate la 255,46 mil. valori mobiliare, volumul acestora înregistrând o descreștere cu 4217,59 mil. lei sau cu 86,64% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent (Tabelul nr. 1).

Ponderea tranzațiilor înregistrate pe piața secundară în august 2020, după volumul și numărul tranzațiilor, este reflectată în Diagrama nr. 1 și Diagrama nr. 2.

Diagrama nr. 1 Structura tranzațiilor pe piața secundară, august 2020 (după volumul tranzațiilor)

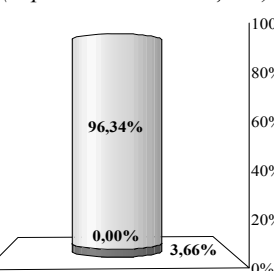
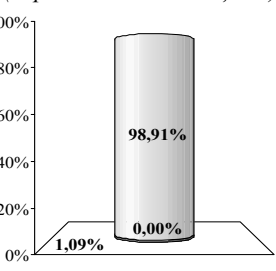

Diagrama nr. 2 Structura tranzațiilor pe piața secundară, august 2020 (după numărul tranzațiilor)

TRANZACȚII EFECTUATE PE PIAȚA REGLEMENTATĂ

În august 2020, pe piața reglementată au fost efectuate 7 tranzații de cumpărare-vânzare în volum de 2,31 mil. lei raportate la 14388 valori mobiliare.

TRANZACȚII EFECTUATE ÎN AFARA PIEȚEI REGLEMENTATE

Conform rapoartelor prezentate de către entități, în august 2020, în afara pieței reglementate au fost efectuate 184 de tranzații în volum de 210,06 mil. lei raportate la 27,7 mil. unități de valori mobiliare.

Potrivit structurii tranzațiilor efectuate în afara pieței reglementate, ponderea maximă după volum a revenit tranzațiilor urmare achiziționării acțiunilor proprii în cazul reorganizării emitentului în valoare de 204,84 mil. lei sau 97,52%. Tranzațiile de cumpărare-vânzare au constituit 4,73 mil. lei sau 2,25% și, respectiv, alte tranzații – 0,49 mil. lei sau 0,23% din volumul tranzațiilor în afara pieței reglementate (Diagrama nr. 3).

Comisia Națională a Pieței Financiare:

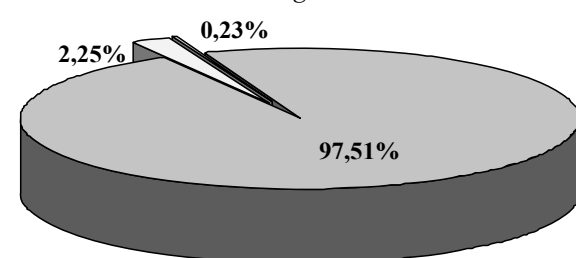
MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77,
tel. (37 322) 859 401, www.cnpf.md

Direcția generală dezvoltare instituțională și relații externe: tel. (37 322) 859 430

Tabelul nr. 1 Indicatorii privind volumele tranzațiilor cu valori mobiliare corporative înregistrate în ianuarie-august 2019-2020

Ianuarie-august	Piața reglementată		Sistemul multilateral de tranzaționare (MTF)		Tranzații în afara pieței reglementate sau MTF		Total piața secundară	
	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei	unități	mil. lei
2019	115	3225,80	37	1,58	3755	1640,13	3907	4867,51
2020	118	57,80	4	1,34	3595	590,78	3717	649,92

Diagrama nr. 3 Structura tranzațiilor efectuate în afara pieței reglementate sau MTF în luna august 2020

- Achiziționarea acțiunilor proprii în cazul reorganizării emitentului - 204,84 mil. lei
- Tranzații de cumpărare-vânzare - 4,73 mil. lei
- Alte tranzații - 0,49 mil. lei

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770.

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică
CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU
Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor

anuale: ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:
Str. Vasile Alecsandri, 115
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL
BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău,
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției «Moldpres» și «InfoMarket»
Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.
Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar Grup" SRL

Starea bugetului public și regimul accizelor în următorii trei ani

Un test de rezistență pentru economia moldovenească, mai ales în plan bugetar, s-a produs după luna martie 2020, odată cu declanșarea pandemiei. Starea bugetului public național și a politicii fiscale, în special privind accizele în următorii trei ani, au fost subiectul ședinței ordinare a Clubului Presei Economice.

STAREA BUGETULUI PUBLIC

Ministrul Finanțelor, Sergiu Pușcuța, a declarat că, potrivit datelor operative, execuția bugetului general consolidat s-a încheiat după nouă luni ale acestui an cu un deficit de 5,4 miliarde lei. „În iulie-august, încasările bugetare au revenit la nivelul din aceeași perioadă a anului 2019, după ce în aprilie s-a înregistrat o scădere cu 30%, iar în luna mai – cu 15%”, a spus ministrul.

Inițial a fost planificat un deficit bugetar în sumă de 7,6 miliarde sau de 3,25% din PIB. „Intenția a fost de a face investiții capitale majore din contul bugetului de stat și în mod special, în infrastructura drumurilor, cea infrastructură care ar face R. Moldova mai atractivă. În primele două luni, din punct de vedere bugetar, lucrurile au mers foarte bine. Deja aveam în vedere rectificarea bugetului la jumătate de an și majorarea veniturilor. Însă, în aprilie am resimțit rezultatele pandemiei. A fost o lună de șoc, veniturile au scăzut cu 30 la sută”, a menționat ministrul în cadrul ședinței Clubului Presei Economice.

Tranșa de urgență de la Fondul Monetar Internațional în sumă de 239 milioane de dolari a venit într-un moment de cumpănă. Ministerul Finanțelor a procedat însă cum nu se putea mai bine, a folosit doar o mică parte din bani, cea mai mare parte fiind „păstrată pentru vremuri mai grele”. Mai ales că din luna mai situația a început să se amelioreze treptat. Luna mai a fost încheiată cu minus 15% la veniturile bugetare. În iunie s-a ieșit pe plus. Veniturile din iulie au fost comparabile cu perioada similară a anului precedent, iar cele din august au fost în scădere cu 3%. Încasările din septembrie au fost la nivelul anului 2019.

Din start, la elaborarea bugetului pentru anul 2020 s-a luat în calcul o creștere macroeconomică de 3,8%. Ulterior însă prognozele au fost revizuite în scădere, fiind estimată o descreștere a PIB de 4,5%. „Trimestrul doi al anului s-a soldat cu o descreștere economică nominală de 14% în raport cu PIB, iar pe primul semestru, chiar ținând cont de corectările sezoniere, avem o descreștere a PIB de 7,1%. Observăm că descreșterea PIB este și mai profundă decât cea care a fost reflectată în rectificările din aprilie și iulie a legii bugetare”, explică Sergiu Pușcuța.

Potrivit lui, pe acest fundal a crescut brusc deficitul bugetar. „Dacă la început de an eram criticați pentru un deficit de 7,6 miliarde de lei, acum toți au acceptat 16 miliarde de lei și astfel de situații sunt în multe state, lovite de criză. S-a schimbat și mesajul organismelor financiare internaționale. Dacă la începutul pandemiei se spunea: găsiți programe de asistență socială, dați bani, susțineți persoanele vulnerabile. Asta era mesajul: dați, dați, finanțați, finanțați. Acum mesajul este altul, trebuie de continuat proiecte inves-

ționale, trebuie de alocat investiții capitale din buget. Este altceva, se pune accent nu doar pe cheltuieli de consum curent, dar și pe mai multe cheltuieli investiționale pentru susținerea sectorului real al economiei. Paradigma s-a schimbat, pentru că s-a înțeles faptul că criza va dura ani de zile. Multe țări au început să crească deficitul bugetar. Aceste schimbări le-am resimțit și în ultima discuție cu FMI”, afirmă ministrul Finanțelor.

Vine o perioadă mai dificilă, tradițional, în lunile octombrie, noiembrie și decembrie cheltuielile bugetare cresc, prin urmare Ministerul Finanțelor a luat măsuri pentru a se asigura că, în această perioadă, în trezorerie există suficiente resurse pentru a acoperi cheltuielile urgente.

„La 1 octombrie, în conturile trezoreriale ale bugetului de stat erau disponibile în jur de 4 miliarde lei, dintre care 144 milioane de dolari și 31 milioane euro, bani pe care i-am primit în aprilie de la FMI. Este o pernă de siguranță care să asigure o stabilitate financiară în orice circumstanță”, a spus ministrul. El s-a arătat sigur că bugetul va face față tuturor conturilor care o să fie înaintate către plată. Toate componentele bugetare au solduri disponibile în conturi. În mod special, ministrul s-a referit la bugetele locale, care aveau în conturi 1,8 miliarde lei.

Ministrul Finanțelor a dat asigurări că la începutul anului 2021, în bugetul țării vor fi cel puțin 2 miliarde lei, care sunt necesare în primele două săptămâni ale noului an, când încasări în trezorerie încă nu ajung, economia practic este în stagnare, dar există cheltuieli obligatorii. Sergiu Pușcuța presupune că până la sfârșitul anului 2020, nivelul deficitului bugetar va fi mult mai mic decât cel planificat, 17,5 miliarde lei la bugetul public național, inclusiv 16,9 miliarde lei – la bugetul de stat.

REGIMUL ACCIZELOR

La rândul său, Dorel Noroc, secretar de stat la Ministerul Finanțelor, a prezentat principalele măsuri de politică fiscală și vamală pentru anul 2021. Acesta s-a referit la scutiile acordate persoanelor fizice, uniformizarea cotelor impozitelor pe venit, regimul fiscal al dividendelor distribuite persoanelor juridice, regimul fiscal și social al profesioniștilor juridice, diminuarea numerarului în economie, posibilitatea includerii taxei rutiere în cota accizei aferentă produselor petroliere și altele.

Se propun a fi operate mai multe schimbări, ne vom referi doar la accize, care vor fi stabilite pe o perioadă de trei ani. „Este o acțiune salutară pentru mediul de afaceri și buget pentru că oferă o previzibilitate”, a declarat în ședința Clubului Presei Economice secretarul de stat. Potrivit acestuia, cotele accizelor la produsele din tutun, produsele alcoolice și produsele petroliere sunt determinate de următorii factori: maximizarea veniturilor la buget, care este și principala sursă de creștere a veniturilor; reducerea tratată a consumului, angajamentele din Acordul de Asociere RM-UE și de cotele în țările vecine și riscurile asociate de contrabandă.

Cu cât vor crește accizele? Proiectul prezentat pentru discuție de Ministerul Finanțelor prevede o creștere anuală a accizelor pentru tutun cu

15 la sută, dar nu mai puțin de 834 lei în 2021 până la nu mai puțin de 1103 lei în 2023.

Pentru produsele petroliere se propune o majorare în mărimea PIB-ului nominal, de 9 la sută, iar pentru produsele alcoolice, având în vedere că am atins nivelul minim european – o creștere de 5 la sută.

Potrivit proiectului, accizele la benzină se preconizează să fie majorate de la 6496 lei pentru o tonă în 2021, la 7082 lei în 2022 și 7719 lei în 2023, minimum directiv în UE fiind de 467 euro.

Accizele la motorină vor crește de la 2734 lei per tonă în 2021, la 2980 lei în 2022 și, respectiv, 3248 lei în 2023, minimum directiv în UE fiind de 392 euro pentru o tonă.

Următorul moment vizează autoturismele și în special autoturismele de lux, în valoare mai mare de 600 mii de lei. Potrivit formulei propuse, vor fi impozitate suplimentar aproximativ 100 autoturisme anual, ceea ce reprezintă 4% din totalul autoturismelor importate anual. Cota accizei la autoturismele de lux va constitui de la 3% până la 15%, la autoturismele în valoare de 600 mii până la 1,8 milioane.

„Un subiect pe larg discutat în societate este includerea taxelor rutiere în accize la produsele petroliere. Păreri sunt diferite, există pro și contra. Actualmente, taxa rutieră este stabilită în funcție de capacitatea motorului, masa și numărul de pasageri. Dezavantajul sistemului actual constă în lipsa unei corelații strânse între gradul de utilizare a infrastructurii drumurilor și mărimea taxei rutiere. În acest sens, se propune modificarea mecanismului actual de achitare a taxei pentru drumuri de către autovehiculele înmatriculate în R. Moldova prin excluderea acestei taxe concomitent cu majorarea accizei la produsele petroliere. În acest sens, mărimea taxei rutiere suportată de către contribuabil va fi direct proporțională cu cantitatea de produse petroliere consumată. Astfel, măsura dată va avea ca efect o redistribuire a povării fiscale în partea ce ține de mărimea taxelor rutiere suportate, de la contribuabilii care consumă mai puțin produse petroliere, către contribuabilii care consumă mai mult produse petroliere, respectiv frecvența utilizării infrastructurii drumurilor și mărimea mijlocului de transport este mai mare”, a menționat Dorel Noroc, secretar de stat la Ministerul Finanțelor.

Sistemul de încasări va fi schimbat, dar nu și sistemul de utilizări. În acest caz pentru agricultori va fi aplicat un sistem de subvenționare.

Experții și oamenii de afaceri prezenți la ședința Clubului Presei Economice au formulat mai multe propuneri, dar și critici privind politicile fiscale. Directorul pentru dezvoltare al companiei Zernoff, Alexandru Oganesean, a apreciat drept discriminatoriu faptul că acciza la spiritul utilizat în parfumerie și farmaceutică este similar cu cel pentru băuturile alcoolice. „E un subiect care trebuie discutat separat și foarte atent”, a declarat secretarul de stat.

În opinia economistului Veaceslav Ioniță, ar trebui să fie efectuată o reglementare distinctă și o taxare distinctă pentru bere, vin și alcool. „Produsele mai nocive să fie taxate mai mult. Acest lucru este valabil și pentru articolele de tutun”, a spus expertul.

Vlad BERCU

În atenția acționarilor BC „Moldindconbank” S.A.

Vă aducem la cunoștință că, în conformitate cu Capitolul VI din Statutul Băncii Comerciale „Moldindconbank” S.A., în temeiul hotărârii Consiliului băncii din 23.10.2020, pentru data de 26.11.2020 este convocată **Adunarea generală extraordinară a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A.** Forma de ținere a Adunării – **prin corespondență**. Adunarea generală extraordinară a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A. se va ține la data de **26.11.2020, ora 11:00**, la sediul BC „Moldindconbank” S.A. pe adresa: **mun. Chișinău, str. Armenească, 38.**

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII GENERALE EXTRAORDINARE A ACȚIONARILOR BĂNCII:

1. Cu privire la aprobarea Statutului Băncii Comerciale „Moldindconbank” S.A. în redacție nouă.
2. Cu privire la aprobarea Regulamentului Consiliului BC „Moldindconbank” S.A. în redacție nouă.
3. Cu privire la stabilirea cuantumului retribuției muncii, remunerațiilor și compensațiilor membrilor Consiliului BC „Moldindconbank” S.A.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală extraordinară a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A. se va întocmi conform situației din 31.10.2020, cu modificările operate după data întocmirii listei, dar nu mai târziu decât cu 3 zile până la data ținerii Adunării generale extraordinare a acționarilor.

Acționarii băncii pot lua cunoștință de materialele cu privire la ordinea de zi a Adunării, începând cu data de 16.11.2020, în zilele de lucru, de la ora 10:00 până la ora 16:00 la Secția evidența acționarilor și a persoanelor afiliate, la sediul băncii pe adresa: mun. Chișinău, str. Armenească, 38.

Buletinul de vot urmează a fi completat, semnat (cu autentificarea în modul stabilit a semnăturii acționarului (reprezentantului acestuia)) și prezentat la oficiul central al băncii pe adresa: mun. Chișinău, str. Armenească, 38, **nu mai târziu de 26.11.2020, ora 10:00 inclusiv**. Informația privind modul de completare a buletinului de vot este cuprinsă în textul buletinului.

Rezultatul votului la Adunarea generală extraordinară prin corespondență a acționarilor BC „Moldindconbank” S.A., va fi adus la cunoștința acționarilor băncii prin publicarea unui comunicat informativ în ziarul „Capital Market” și pe pagina web a băncii (www.micb.md), în termenul stabilit de legislația în vigoare.

Comitetul de conducere al BC „Moldindconbank” S.A.

CAPITAL Market

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

S.A. „CARIERA DE GRANIT ȘI PIETRIȘ DIN SOROCA”

Aviz cu informația privind hotărârile aprobate de adunarea generală anuală ordinară a acționarilor din 28/07/2020:

Adunarea acționarilor a fost petrecută prin corespondență la data 28/07/2020. În listele acționarilor, care au dreptul să participe la adunare, sunt înscrise 1258 de persoane. Pentru participare la adunare au fost înregistrate 7 acționari (au prezentat pe adresa determinată în termenul fixat buletinul de vot valabil cu semnătura autentificată), care în total dețin 1.445.374 acțiuni cu drept de vot (voturi) – 71,413% din numărul lor total 2023951. La adunare a fost înregistrată prezența cvorumul necesar, potrivit legislației.

ADUNAREA ACȚIONARILOR, CONFORM BULETINELOR DE VOT VALABILE, A APROBAT TOATE HOTĂRÎRILE CU MAJORITATEA 100% DIN VOTURILE REPREZENTATE LA ADUNARE, INCLUSIV:

- A alege: președinte al adunării pe directorul Alexandru Ion Grițunic, secretar al adunării Ceban Adela, comisia de numărare a voturilor în componența 3 persoane: Anatolie Zbancă (președintele comisiei), Liudmila Masleanchina, Lilia Oleinicova.
- A aproba: regulamentul adunării generale a acționarilor, Raportul directorului privind rezultatele activității economico-financiare pentru anul 2019, Direcțiile prioritare a activității societății pentru anul 2020, Raportul comisiei de cenzori privind activitatea în anul 2019, Modificările și completările la statutul societății, care vor intra în putere juridică din 01.01.2021.
- A lua act de imposibilitatea repartizării profitului net pentru anul 2019 din cauza existenței pierderilor în sumă de 2.806.856 lei.
- În caz de obținere în anul 2020 a profitului net, a îndrepta acesta: 50% la acoperirea pierderilor anilor precedenți, 5% în fondul de rezervă, 45% pentru dezvoltarea producerii.
- A acorda împuterniciri Directorului – de a încheia și executa contracte și documentele aferente lor pe direcțiile prioritare de activitate pentru anul 2020 și pentru activitățile din statutul societății.
- A acorda împuterniciri Comisiei de Cenzori pentru autentificarea pe procesul verbal al adunării semnăturilor președintelui și secretarului adunării și semnăturilor membrilor comisiei de înregistrare pe lista acționarilor înregistrați.

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piața reglementată în perioada 19.10.2020 - 23.10.2020

Data tranzacției	Codul ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare	Prețul	Volumul	Valoarea nominală	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	400	30	12000	10	1049297	0,04	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	450	30	13500	10	1049297	0,04	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	413	30	12390	10	1049297	0,04	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	513	30	15390	10	1049297	0,05	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	450	30	13500	10	1049297	0,04	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	294	30	8820	10	1049297	0,03	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	63	30	1890	10	1049297	0,01	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	337	30	10110	10	1049297	0,03	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	488	30	14640	10	1049297	0,05	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	668	30	20040	10	1049297	0,06	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	175	30	5250	10	1049297	0,02	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	175	30	5250	10	1049297	0,02	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	48	30	1440	10	1049297	0	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	525	30	15750	10	1049297	0,05	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	362	30	10860	10	1049297	0,03	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14MICR1000	SA "Micon"	47	30	1410	10	1049297	0	Oferta publica pe piata secundara
19.10.2020	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	13000	159	2067000	100	1315442	0,99	Cumparare vnzare
21.10.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	39	2850	111150	200	1037634	0	Cumparare vnzare
22.10.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	22	2850	62700	200	1037634	0	Cumparare vnzare
23.10.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	29	2850,5	82664,5	200	1037634	0	Cumparare vnzare
23.10.2020	MD14MICB1008	BC "MOLDINDCONBANK" SA	587	270	158490	100	4967794	0,01	Cumparare vnzare

În atenția acționarilor SA "Drumuri Briceni"

Consiliului Societății pe acțiuni „Drumuri Briceni”, anunță convocarea adunării extraordinare a acționarilor care va avea loc la data de 12 noiembrie 2020, Pe adresa: or. Briceni, str. Frunze 18, sala de ședințe SA "Drumuri- Briceni". Modul desfășurării adunării – cu prezentarea acționarilor. Începutul înregistrării: ora 14 – 00. Începutul adunării: ora 15-00.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la aprobarea reorganizării Societății pe Acțiuni „Drumuri- Briceni „prin dezmembreare (separare) cu transmiterea unei părți din patrimoniul societății existente "Magistrala-Nord" S.R.L.
2. Aprobarea documentelor cu privire la reorganizarea societății.
  - 2.1 Rezultatele evaluării patrimoniului societății.
  - 2.2 Proiectul reorganizării societății prin dezmembreare (separare).
  - 2.3 Bilanțul de repartitie.
  - 2.4 Actul de transmitere a patrimoniului ce se separă.
3. Aprobarea reducerii capitalului social al S.A. "Drumuri- Briceni"
4. Aprobarea modificărilor și completărilor în statutul societății S.A. "Drumuri- Briceni"

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită conform situației la data de 26 octombrie 2020.

Acționarii prezintă buletinul de identitate, iar reprezentantul procura întocmită în ordinea stabilită. Materialele cu privire la ordinea de zi vor fi puse la dispoziția acționarilor, începând cu data de 2 noiembrie 2020, între orele 8.00 – 16.00 la sediul societății.

„CEPROSERVING” S.A.,

anunță acționarii "CEPROSERVING" S.A. în proces de lichidare cu privire la organizarea și desfășurarea Adunării Generale extraordinare a acționarilor „CEPROSERVING” S.A. în proces de lichidare pe data de 13 noiembrie 2020 care se va desfășura cu prezența acționarilor societății pe adresa: str. Mitropolit Bănulescu Bodoni, 45, bir. 206, cu începere la orele 09.00

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Cu privire la schimbarea adresei juridice a S.A. „CEPROSERVING” în proces de lichidare și operarea modificărilor respective în Statutul S.A. „CEPROSERVING”.

Înregistrarea participanților la Adunare va fi efectuată de către comisia de înregistrare în ziua desfășurării Adunării în intervalul de timp 08:00 – 09:00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Mitropolit Bănulescu Bodoni, 45, bir. 206.

Familiarizarea acționarilor cu materialele ce țin de chestiunea ordinii de zi a Adunării se poate efectua începând cu data de 02 noiembrie 2020, orele 9:00 – 16:00 (în zilele de lucru) pe adresa: str. Mitropolit Bănulescu Bodoni, 45, bir. 211.

Informații suplimentare la tel. 069941270 / 067563044.

Directorul „Lemnar” SA

(C/f 1003600055822, adresa juridică: mun. Chișinău, Maria Drăgan, 11)

a adoptat decizie privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, pe data de 14 noiembrie 2020, orele 09:00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Maria Drăgan, 11a. Înregistrarea participanților va începe la orele 08:30.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la dizolvarea SA „Lemnar” și deschiderea procedurii de lichidare.
2. Cu privire la desemnarea lichidatorului SA „Lemnar”. Stabilirea remunerației lichidatorului.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a acționarilor va fi întocmită conform situației din 26 octombrie 2020.

Acționarii se vor familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor începând cu data de 02 noiembrie 2020 pe adresa: mun. Chișinău, str. Maria Drăgan, 11a, în zilele lucrătoare, între orele 09.00 – 12.00.

Informații la tel: 069-246-398.

Stimate acționar S.A. "Santuan"

Conform deciziei acționarului din 22.10.20 care deține 76,46% din capitalul social se anunță convocarea adunării generale extraordinare al S.A. "Santuan". Adunarea se va desfășura cu prezența acționarilor la data de 12.11.20 la ora 8.30. cu înregistrarea la orele 8.00 la adresa: mun. Chișinău, str. Florăriei 1

ORDINEA D ZI:

1. Alegerea directorului Societății
2. Alegerea Cenzorului Societății
3. Alegerea membrilor Consiliului Societății
4. Stabilirea remunerării acestora, componența și termenul pentru activitate
5. Analizarea și aprobarea posibilităților de returnare a sumelor împrumutate
6. Modificări și completări la Statutul Societății

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare este întocmită la data de 22 octombrie 2020 de către Societatea de Registru „Grupa Financiară”.

Cu materialele referitoare la ordinea de zi a adunării generale extraordinare se poate lua cunoștință la sediul întreprinderii, S.A. „Santuan” din 28.10.2020 de la ora 10.00 până la ora 12.00.

Acționarul deținător a pachetului de 76,46% Alexandru COVALENCO

În atenția acționarilor "Mezeluri-Extra" S.A.

(ÎN PROCES DE LICHIDARE)

Conform hotărârii Comisiei de lichidare din 15.10.2020 se anunță despre convocarea Adunării generale extraordinare a acționarilor "Mezeluri-Extra" S.A. (în proces de lichidare) cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 12.11.2020 ora 11-00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Doina și Ion Aldea-Teodorovici, 8. Înregistrarea participanților la adunare va avea loc de la ora 10-00 pînă la ora 10-50.

ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:

1. Cu privire la rezultatele evaluării patrimoniului Societății.
2. Cu privire la aprobarea bilanțului provizoriu de lichidare a Societății.
3. Cu privire la creanțele creditoare a Societății.
4. Cu privire la aprobarea condițiilor de înstrăinare a activelor Societății în scopul lichidării.

INFORMAȚIE SUPLIMENTARĂ:

– Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală va fi întocmită conform situației din 15.10.2020.

– Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinii de zi începând cu 02.11.2020, în zilele lucrătoare între orele 10:00 – 12:00, pe adresa: mun. Chișinău, str. Doina și Ion Aldea-Teodorovici, 8.

Pentru participare la Adunare, acționarii vor avea asupra sa buletinul de identitate, iar reprezentanții acționarilor – și documentul care atestă împuternicirile lor.

Comisia de lichidare

În atenția acționarilor SA "BETON ARMAT"

Organul executiv al Societății pe Acțiuni "BETON ARMAT", în baza art. 69 alin. (3) și art. 55 alin. (2) al Legii Nr. 1134 din 02.04.1997 "privind societățile pe acțiuni" anunță convocarea Adunării Generale Extraordinare prin corespondență, care va avea loc la data de 23.11.2020.

ORDINEA DE ZI:

1. Alegerea membrilor Consiliului societății;
2. Autentificarea semnăturilor pe procesul verbal al Adunării Generale Extraordinare a acționarilor.

Începutul petrecerii adunării generale extraordinare prin corespondență – ora 11.00.

Înregistrarea se va efectua în baza buletinelor de vot nr. 1 și nr. 2 expediate de către acționari prin poștă la adresa: MD-2023, mun. Chișinău, str. Uzinelor 12, SA" BETON -ARMAT" și recepționate de societatea pe acțiuni în termenul indicat în buletin (până la data și ora începerii adunării).

Lista acționarilor cu dreptul de participare la Adunarea Generală Extraordinară a fost întocmită conform situației la 23.10.2020.

Începând cu data de 12.11.2020 acționarii pot sa facă cunoștință cu materialele ordinii de zi pe adresa: RM, mun. Chisinău, str. Uzinelor 12, în fiecare zi lucrătoare de la orele 9.00 pîna la 14.00.

Pentru participare la adunarea prin corespondență acționarii sau reprezentantul lui legal expediază prin poștă buletinul de vot nr. 1 și nr. 2 cu rezultatul votării, semnat, iar semnătura autentificată în modul prevăzut de art. 57 alin. (5) al Legii Nr. 1134 din 02.04.1997 "privind societățile pe acțiuni" la adresa: MD- 2023, mun. Chișinău, str. Uzinelor 12, SA" BETON -ARMAT". În cazul transmiterii dreptului de vot, reprezentanții mai anexează și procura autentificată conform legislației în vigoare.

Rezultatul votului prin corespondență se va aduce la cunoștința acționarilor prin publicarea informației despre rezultatul votului în ziarul "CAPITAL Market"

BCR Chisinau SA

Codul bancii: RNCBMD2X

La situatia din 30.09.2020

BILANȚ [SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE]

Cod poz.	Denumirea indicatorului	Valoarea contabilă
ACTIVE		
010	Numerar, solduri de numerar la bănci centrale și alte depozite la vedere	1400956599
020	Numerar în casă	121118636
030	Solduri de numerar la bănci centrale	312978984
040	Alte depozite la vedere	966858979
050	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0
060	Instrumente derivate	0
070	Instrumente de capitaluri proprii	0
080	Titluri de datorie	0
090	Credite și avansuri	0
096	Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
097	Instrumente de capitaluri proprii	0
098	Titluri de datorie	0
099	Credite și avansuri	0
100	Active financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
120	Titluri de datorie	0
130	Credite și avansuri	0
141	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	103231088
142	Instrumente de capitaluri proprii	1018650
143	Titluri de datorie	102212438
144	Credite și avansuri	0
181	Active financiare la costul amortizat	1714384318
182	Titluri de datorie	346425984
183	Credite și avansuri	853068680
184	Rezerva minimă obligatorie aferentă mijloacelor atrase în valută liber convertibilă	514889654
240	Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor	x
250	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
260	Investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate	0
270	Imobilizări corporale	27047893
280	Imobilizări corporale	27047893
290	Investiții imobiliare	0
300	Imobilizări necorporale	6061825
310	Fond comercial	0
320	Alte imobilizări necorporale	6061825
330	Creanțe privind impozitele	2527542
340	Creanțe privind impozitul curent	1550495
350	Creanțe privind impozitul amânat	977047
360	Alte active	10490491
370	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
380	TOTAL ACTIVE	3264699756
DATORII		
010	Datorii financiare deținute în vederea tranzacționării	0
020	Instrumente derivate	0
030	Poziții scurte	0
040	Depozite	0
050	Titluri de datorie emise	0
060	Alte datorii financiare	0
070	Datorii financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
080	Depozite	0
090	Titluri de datorie emise	0
100	Alte datorii financiare	0
110	Datorii financiare evaluate la costul amortizat	2740260175
120	Depozite	2682899271
130	Titluri de datorie emise	0
140	Alte datorii financiare	57360904
150	Instrumente derivate – contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor	x
160	Modificările de valoare justă aferente elementelor acoperite în cadrul unei operațiuni de acoperire a unui portofoliu împotriva riscului de rată a dobânzii	x
170	Provizioane	7156112
180	Pensii și alte obligații privind beneficiile determinate post-angajare	0
190	Alte beneficii pe termen lung ale angajaților	6762919
200	Restructurare	0
210	Cauze legale în curs de soluționare și litigii privind impozitele	0
220	Angajamente și garanții date	191064
230	Alte provizioane	202129
240	Datorii privind impozitele	2281705
250	Datorii privind impozitul curent	2281705
260	Datorii privind impozitul amânat	0
270	Capital social rambursabil la cerere	x
280	Alte datorii	17039414
290	Datorii incluse în grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
300	TOTAL DATORII	2766737406
CAPITAL PROPRIU		
010	Capital social	728130000
020	Capital vărsat	728130000
030	Capital subscris nevărsat	x
040	Prime de emisiune	11750
050	Instrumente de capitaluri proprii emise, altele decât capitalul	0
060	Componenta de capitaluri proprii a instrumentelor financiare compuse	0
070	Alte instrumente de capitaluri proprii emise	0

080	Alte instrumente de capital	0
090	Alte elemente cumulate ale rezultatului global	4610404
095	Elemente care nu vor fi reclasificate în profit sau pierdere	4610404
100	Imobilizări corporale	0
110	Imobilizări necorporale	0
120	Câștiguri sau (-) pierderi actuariale din planurile de pensii cu beneficii determinate	0
122	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
124	Partea din alte venituri și cheltuieli recunoscute, aferente investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate	0
320	Modificările valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	4610404
330	Partea ineficace din acoperirile valorii juste împotriva riscurilor pentru instrumentele de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
340	Modificările valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global [elementul acoperit împotriva riscurilor]	x
350	Modificările valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global [instrumentul de acoperire împotriva riscurilor]	x
360	Modificările valorii juste a datoriilor financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere care se pot atribui modificărilor riscului de credit al datoriilor	0
128	Elemente care pot fi reclasificate în profit sau pierdere	0
130	Acoperirea unei investiții nete într-o operațiune din străinătate [partea eficace]	x
140	Conversie valutară	x
150	Instrumente derivate de acoperire împotriva riscurilor. Rezerva aferentă acoperirii fluxurilor de trezorerie [partea eficace]	x
155	Modificările valorii juste a instrumentelor de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
165	Instrumente de acoperire împotriva riscurilor [elemente nedeseminate]	x
170	Active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării	0
180	Partea din alte venituri și cheltuieli recunoscute, aferente investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate	x
190	Rezultat reportat	-285384883
200	Rezerve din reevaluare	0
210	Alte rezerve	31155775
220	Rezerve sau pierderi cumulate aferente investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate, contabilizate prin metoda punerii în echivalență	x
230	Altele	31155775
240	(-) Acțiuni de trezorerie	0
250	Profitul sau pierderea atribuibil(ă) proprietarilor societății-mamă	19439304
260	(-) Dividende interimare	0
270	Interese minoritare [interese care nu controlează]	x
280	Alte elemente cumulate ale rezultatului global	x
290	Alte elemente	x
300	TOTAL CAPITALURI PROPRII	497962350
310	TOTAL CAPITALURI PROPRII ȘI TOTAL DATORII	3264699756

CONTUL DE PROFIT SAU PIERDERE

Cod poz.	Denumirea indicatorului	Valoarea
RAPORTUL DE PROFIT SAU PIERDERE		
010	Venituri din dobânzi	65709884
020	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0
025	Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
030	Active financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
041	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	5043134
051	Active financiare la costul amortizat	60666750
070	Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, riscul de rată a dobânzii	x
080	Alte active	0
085	Venituri din dobânzi aferente datoriilor	0
090	(Cheltuieli cu dobânzile)	24780342
100	(Datorii financiare deținute în vederea tranzacționării)	0
110	(Datorii financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere)	0
120	(Datorii financiare evaluate la costul amortizat)	24780342
130	(Instrumente derivate – Contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, riscul de rată a dobânzii)	x
140	(Alte datorii)	0
145	(Cheltuieli cu dobânzile aferente activelor)	0
150	(Cheltuieli cu capitalul social rambursabil la cerere)	x
160	Venituri din dividende	156788
170	Active financiare deținute în vederea tranzacționării	0
175	Active financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere	0
191	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	156788
192	Investiții în filiale, asocieri în participație și entități asociate, contabilizate prin metode diferite de metoda punerii în echivalență	0
200	Venituri din onorarii și comisioane	17040500
210	(Cheltuieli privind onorarii și comisioane)	7060718
220	Câștiguri sau (-) pierderi din derecunoașterea activelor și datoriilor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere, net	0
231	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
241	Active financiare la costul amortizat	0
260	Datorii financiare evaluate la costul amortizat	0
270	Altele	0
280	Câștiguri sau (-) pierderi aferente activelor și datoriilor financiare deținute în vederea tranzacționării, net	0
287	Câștiguri sau (-) pierderi aferente activelor financiare nedestinate tranzacționării, evaluate obligatoriu la valoarea justă prin profit sau pierdere, net	0
290	Câștiguri sau (-) pierderi aferente activelor și datoriilor financiare desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere, net	0
300	Câștiguri sau (-) pierderi din contabilitatea de acoperire împotriva riscurilor, net	x
310	Diferențe de curs de schimb [câștig sau (-) pierdere], net	26529880
330	Câștiguri sau (-) pierderi din derecunoașterea activelor nefinanciare, net	-120035
340	Alte venituri din exploatare	1676180

350	(Alte cheltuieli de exploatare)	6600697
355	VENITURI TOTALE DIN EXPLOATARE, NET	72551440
360	(Cheltuieli administrative)	38620028
370	(Cheltuieli cu personalul)	26067638
380	(Alte cheltuieli administrative)	12552390
390	(Amortizare)	10138535
400	(Imobilizări corporale)	7755218
410	(Investiții imobiliare)	0
420	(Alte imobilizări necorporale)	2383317
425	Căștiguri sau (-) pierderi din modificare, net	0
426	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	0
427	Active financiare la costul amortizat	0
430	(Provizioane sau (-) reluări de provizioane)	1208615
440	(Angajamente și garanții date)	40995
450	(Alte provizioane)	1167620
460	Deprecierea sau (-) reluarea pierderilor cauzate de deprecierea activelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere	1952564
481	(Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global)	4214657
491	(Active financiare la costul amortizat)	-2262093
510	Deprecierea sau (-) reluarea pierderilor cauzate de deprecierea investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate	0
520	Deprecierea sau (-) reluarea pierderilor cauzate de deprecierea activelor nefinanciare	0
530	(Imobilizări corporale)	0
540	(Investiții imobiliare)	0
550	(Fond comercial)	0
560	(Alte imobilizări necorporale)	0
570	(Altele)	0
580	Fond comercial negativ recunoscut în profit sau pierdere	x
590	Partea din profitul sau (-) pierderea aferent(ă) investițiilor în filiale, asocieri în participație și entități asociate, contabilizată prin metoda punerii în echivalență	x
600	Profitul sau (-) pierderea din active imobilizate și grupuri destinate cedării, clasificate drept deținute în vederea vânzării, care nu pot fi considerate activități întrerupte	0
610	PROFIT SAU (-) PIERDERE DIN ACTIVITĂȚI CONTINUE ÎNAINTE DE IMPOZITARE	20631698
620	Cheltuieli sau (-) venituri cu impozitul aferent profitului sau pierderii din activități continue	1192394
630	PROFIT SAU (-) PIERDERE DIN ACTIVITĂȚI CONTINUE DUPĂ IMPOZITARE	19439304
640	Profit sau (-) pierdere din activități întrerupte, după impozitare	0
650	Profit sau (-) pierdere din activități întrerupte, înainte de impozitare	0
660	Cheltuieli sau (-) venituri cu impozitul legate de activități întrerupte	0
670	PROFIT SAU (-) PIERDERE AFERENT(Ă) EXERCITIULUI	19439304
680	Atribuibil(ă) intereselor minoritare [interese care nu controlează]	x
690	Atribuibil(ă) proprietarilor societății-mamă	x

Informație privind activitatea economico-financiară a BCR Chișinău SA la situația 30 septembrie 2020

Denumirea indicatorilor	Unitatea de măsură	Normativ	De facto		
			luna gestionară	luna precedentă celei gestionare	anul precedent celui gestionar
CAPITAL					
Capitalul social	mil. lei	≥100	728,13	728,13	728,13
Fonduri proprii de nivel 1 de baza	mil. lei	≥200	426,91	428,95	402,64
Fonduri proprii	mil. lei		426,91	428,95	402,64
Cuantumul total al expunerii la risc	mil. lei		1 014,68	1 019,40	818,01
Rata fondurilor proprii totale (≥ 10%)	%	≥16%	42,07	42,08	49,22
Rata fondurilor proprii de nivel 1 de bază (≥5.5%)	%		42,07	42,08	49,22
Fonduri proprii/Total active	%		13,08	13,03	17,06
Mărimea calculată dar nerezerată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale (Referința 1)	mil. lei		32,47	30,15	31,40
Nivelul de afectare a fondurilor proprii de nivel 1 de baza	%		4,29	3,77	2,18
Total datorii / Total capital			5,56	5,61	3,98
Cota investițiilor străine în capitalul social al băncii	%		100,00	100,00	100,00
ACTIVE					
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază) (Referința 3)	mil. lei		971,28	1 128,19	340,70
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază) (Referința 4)	mil. lei		954,89	1 111,58	324,22
Mijloace bănești datorate de bănci, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei (suma de bază) /Fonduri proprii			2,28	2,63	0,85
Mijloace bănești datorate de băncile străine (suma de bază) /Fonduri proprii			2,24	2,59	0,81
Soldul datoriei la credite (suma de bază)	mil. lei		866,25	820,53	737,81
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)	mil. lei		32,46	32,43	37,07
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)/Fonduri proprii	%		7,60	7,56	9,21
Soldul datoriei la credite neperformante net (suma de bază)/Fonduri proprii (Referința 5)	%		0,43	0,46	0,63
Soldul datoriei la credite neperformante (suma de bază)/Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		3,75	3,95	5,02
Soldul activelor neperformante nete/Fonduri proprii (Referința 6)	%		1,10	1,15	2,14
Suma reducerilor calculate pentru pierderi la active și angajamente condiționale	mil. lei		84,04	81,48	84,89
Suma reducerilor pentru pierderi din deprecieri formate la active și provizioanelor pentru pierderi la angajamentele condiționale, conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară	mil. lei		51,57	51,33	53,50
Suma reducerilor calculate pentru soldul datoriei la credite (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		5,82	6,02	6,81
Total credite expirate	mil. lei		30,18	30,92	33,88
Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă / Valoarea medie lunară a activelor (Referința 7)	%		81,55	84,46	86,84

Soldul datoriei la credite în valută străină (suma de bază) / Soldul datoriei la credite (suma de bază)	%		50,33	48,42	53,86
Total active / Total capital			6,56	6,61	4,98
Suma totală a expunerilor „mari” /Fonduri proprii	ori	≤5	0,00	0,00	0,00
Suma datoriilor nete la creditele acordate la zece persoane minus reducerile pentru pierderi la credite și provizioanele la angajamentele condiționale / Suma portofoliului total al creditorilor băncii și angajamentelor condiționale la zece persoane	%	≤ 30	45,13	44,62	46,77
Expunerea netă maximă asumată față de o persoană sau un grup de persoane acționind concertat / Fonduri proprii (≤ 15%)	%		13,53	13,46	12,08
Expunerea totală maximă a băncii față de o persoană afiliată și/sau un grup de persoane acționind concertat cu persoana afiliată băncii / Fonduri proprii (<10%)	%		0,04	0,04	2,99
Total expuneri față de persoanele afiliate / Capitalul de gradul I	%	≤20	0,04	0,04	3,06
Soldul datoriei la credite, suma de bază / Soldul depozitelor (suma de bază)			0,32	0,30	0,41
Soldul creditelor acordate nerezidenților/ Total credite	%		0,00	0,00	0,00
Total credite acordate IMM-urilor	mil lei		597,24	571,88	494,31
Total credite neperformante acordate IMM-urilor / Total credite acordate IMM-urilor	%		4,82	4,99	6,47
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de debitori:					
Persoane juridice rezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		743,79	702,81	648,45
Persoane juridice nerezidente, inclusiv persoane fizice care practică activitate de întreprinzător sau alt tip de activitate	mil lei		0,00	0,00	0,00
Persoane fizice rezidente	mil lei		122,42	117,71	88,75
Persoane fizice nerezidente	mil lei		0,03	0,02	0,61
Soldul datoriei la credite, suma de bază pe tipuri de monede:					
acordate în MDL	mil lei		430,26	423,24	340,44
acordate în USD (echivalentul în lei)	mil lei		43,35	35,97	57,05
acordate în EUR (echivalentul în lei)	mil lei		392,63	361,32	340,31
acordate în alte valute străine (echivalentul în lei)	mil lei		0,00	0,00	0,00
Imobilizări corporale / Fonduri proprii	%	≤50	0,41	0,41	0,44
Imobilizări corporale și cote de participare / Fonduri proprii	%	≤100	0,65	0,65	0,70
VENITURI ȘI PROFITABILITATE					
Rentabilitatea activelor (ROA) (Referința 8)	%		0,92	1,05	1,19
Rentabilitatea capitalului (ROE) (Referința 9)	%		5,25	5,82	5,29
Venit net aferent dobânzilor / Total venit	%		36,84	37,40	41,83
Cheltuieli neafereente dobânzilor / Total venit (Referința 10)	%		60,20	59,47	61,27
Venit din dobânzi / Valoarea medie lunară a activelor generatoare de dobândă (Referința 11)	%		3,66	3,73	5,38
Marja netă a dobânzii (MJDnet) (Referința 12)	%		2,28	2,37	3,51
Indicele eficienței (Ief) (Referința 13)	%		129,06	132,36	126,87
LICHIDITATE					
Principiul I – Lichiditatea pe termen lung (Referința 14)		≤ 1	0,22	0,22	0,23
Principiul II – Lichiditatea curentă (Referința 14)	%	≥ 20	71,01	73,35	67,61
Principiul III – Lichiditatea pe benzi de scadență ¹⁴ (>1)			X	X	X
– pina la o luna inclusiv			1,13	1,18	2,35
– între o luna și 3 luni inclusiv			28,07	33,47	6,95
– între 3 și 6 luni inclusiv			15,82	19,99	34,56
– între 6 și 12 luni inclusiv			21,02	22,84	30,18
– peste 12 luni			18,88	19,01	28,12
Soldul activelor lichide / Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază)	%		274,97	289,51	216,71
Soldul depozitelor persoanelor fizice (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		31,44	30,93	41,10
Soldul depozitelor persoanelor juridice, cu excepția băncilor (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		65,87	67,74	57,96
Soldul depozitelor în valută străină (suma de bază) / Soldul depozitelor (suma de bază)	%		75,48	77,35	53,97
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază) (Referința 15)	mil. lei		72,04	35,92	25,52
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază) (Referința 16)	mil. lei		48,06	31,22	18,12
Mijloace bănești datorate băncilor, cu excepția celor de la Banca Națională a Moldovei (suma de bază) / Fonduri proprii			0,17	0,08	0,06
Mijloace bănești datorate băncilor străine (suma de bază) /Fonduri proprii			0,11	0,07	0,05
SENSIBILITATE LA RISCUL PIETEI					
Pondere activelor bilanțiere în valută străină și activelor atașate la cursul valutei străine în totalul active (Referința 17)	%		63,69	65,23	42,79
Pondere obligațiunilor bilanțiere în valută străină și obligațiunilor atașate la cursul valutei străine în totalul active (Referința 18)	%		63,82	65,21	43,11
Total active bilanțiere în valută străină/Total active	%		60,93	62,69	39,16
Total obligațiuni bilanțiere în valută străină/Total obligațiuni	%		75,30	76,83	53,95
DATE GENERALE					
Numărul total de angajați ai băncii (Referința 19)	nr.		103	104	116
Subdiviziuni ale băncii:					
sucursale	nr.		4	4	4
reprezentanțe	nr.		0	0	0
agenții	nr.		1	1	1
puncte de schimb valutar	nr.		0	0	0

Director Executiv
Contabil Sef-adjunct

Victoria Revenco
Lilia Bacioi

„Pielart” S.A.

DECIZIILE Ședinței Extraordinare a Consiliului Societății „Pielart” S.A. ce a avut loc cu prezența membrilor la 02.10.2020, cvorum 100%, pe adresa: mun. Chișinău, Calea Leșilor, 10.

AU FOST APROBATE PRIN VOT UNANIM URMĂTOARELE CHESTIUNI:

- Pe marginea chestiunii 1 din ordinea de zi:
  - Se aprobă darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni, plasate conform deciziei adunării generale extraordinare a acționarilor din 17 august 2020, și calificarea emisiunii ca efectuată.
- Pe marginea chestiunii 2 din ordinea de zi:
  - Se aprobă lista subscriitorilor la emisiunea suplimentară de acțiuni.
- Pe marginea chestiunii 3 din ordinea de zi:
  - Se aprobă modificările la Statutul Societății.
- Pe marginea chestiunii 4 din ordinea de zi:
  - Directorul Pielart S.A. dl. Moroșan este împuternicit cu dreptul de a semna și a primi toate actele necesare pentru înregistrarea emisiunii suplimentară la CNPF și ASP.

„BANCA DE ECONOMII” S.A.**În proces de lichidare**

/IDNO-100360002549/

aduce la cunoștința potențialilor cumpărători despre desfășurarea la Bursa de Valori a Moldovei a licitației „cu strigare” de vânzare ca pachet unic, în perioada de expunere 04.01.2021 – 15.01.2021 a valorilor mobiliare S.A. „MOLD-ASIG” (IDNO-1002600053315), cantitate acțiuni – 61 200 unități, preț per acțiune – 296,75 lei, valoarea totală – 18 161 100.00 lei.

Valorile mobiliare se vînd în conformitate cu Regulamentul privind organizarea și efectuarea tranzacțiilor cu pachetele unice de valori mobiliare pe piața reglementată a Bursei de Valori a Moldovei.

Informații suplimentare, în zilele de lucru orele 10:00–16:00, la sediul BANCA DE ECONOMII S.A. în proces de lichidare pe adresa: mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, 23 (tel.: 067218127) și la SVM „Iuventus – DS” S.A. pe adresa: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 65 of. 710 (tel.: 27 00 35).

CA „General Asigurări” SA

La data de 20.10.2020, în cadrul CA „General Asigurări” SA, mun. Chișinău, str. Puskin, nr. 47/5, s-a ținut Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor Societății, cu cvorumul de 100,00%.

ÎN CADRUL ADUNĂRII AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:

- S-a delegat (confirmat) pentru anul 2020 atribuțiile Comisiei de cenzori ale CA „General Asigurări” SA societății de Audit „Audit Concret” SA (director general Ana Litr).
  - S-a stabilit cuantumul retribuției anuale a „Audit Concret” SA pentru exercitarea atribuțiilor Comisiei de cenzori;
  - S-a împuternicit Organul executiv unipersonal al CA „General Asigurări” SA să negocieze și încheie contractul de audit cu Societatea de Audit „Audit Concret” SA pentru o perioadă de un an de zile, (pe 2020).
  - S-a confirmat în calitate de societate de audit al CA „General Asigurări” SA ce va desfășura auditul extern obligatoriu pentru anul 2020, Societatea de Audit „Moldauditing” SRL;
  - S-a stabilit cuantumul anual al retribuției serviciilor de audit;
  - S-a împuternicit Organul executiv unipersonal al CA „General Asigurări” SA să negocieze și încheie contractul de audit extern cu Societatea de Audit „Moldauditing” SRL pentru o perioadă de un an de zile, (pe 2020).
  - S-a confirmat în calitate de societate de audit al CA „General Asigurări” SA ce va desfășura auditul în scop de supraveghere pentru anul 2020 în partea ce ține de adecvarea și implementarea politicilor și procedurilor interne ale Societății în domeniul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, precum și analiza efectuării tranzacțiilor, Societatea de Audit „Moldauditing” SRL;
  - De a stabili cuantumul anual al retribuției serviciilor de audit în scop de supraveghere;
  - S-a împuternicit Organul executiv unipersonal al CA „General Asigurări” SA să negocieze și încheie contractul de prestarea serviciilor de audit în scop de supraveghere cu Societatea de Audit „Moldauditing” SRL pentru o perioadă de un an de zile, (pe 2020).
  - S-a luat act de rezultatul votului prezentat de Comisia de numărare a voturilor privind alegerea domnului Vitalie Bodea IDNP: 0962011017784, Galina Bednarscaia IDNP: 0991808028218 și a dlui Lilian Barbier IDNP: 0972406484837, ca membru al Consiliului Societății prin vot cumulativ cu un mandat de 3 ani;
  - S-a stabilit cuantumul remunerației lunare a membrilor consiliului.
  - S-a împuternicit Organul executiv unipersonal al Societății (Directorul General) să întreprindă toate acțiunile necesare în vederea înregistrării în Registrul de Stat al Persoanelor Juridice la Agenția Servicii Publice a persoanelor desemnate în funcția de membru al Consiliului Societății.
  - S-a luat act de rezultatul votului prezentat de Comisia de numărare a voturilor privind alegerea domnului Vitalie Bodea IDNP: 0962011017784, Galina Bednarscaia IDNP: 0991808028218 și a dlui Lilian Barbier IDNP: 0972406484837, ca membru al Comitetului de Audit prin vot cumulativ cu un mandat de 3 ani.
  - S-a stabilit cuantumul remunerației lunare a membrilor Comitetului de Audit.
  - S-a desemnat în calitate de Președinte al Comitetului de Audit, pe doamna Galina Bednarscaia, IDNP: 0991808028218, pentru întreg mandatul de activitate a Comitetului de Audit.

Уважаемые акционеры АО «CREDO-CARTEA»

Совет общества АО «CREDO-CARTEA» объявляет о созыве внеочередного общего собрания акционеров в очной форме на 12 ноября 2020 г. которое состоится по адресу: г.ор. Бричень, ул. Приетений, 1. Регистратуры участников собрания в 10.00. Начало собрания в 11.00 часов.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

- Об увеличении уставного капитала АО согласно положений Закона РМ №18/2020 о внесении изменений в Закон об акционерных обществах.
- О проведении дополнительной эмиссии акций закрытого типа.
- Об утверждении списка подписчиков на акции дополнительной эмиссии акций.
- О внесении изменений в Устав АО.
- О наделении полномочиями лиц на подписание и предоставление всех документов в уполномоченные гос. органы (НКФР, АПУ и т.д.).
- Об отчуждении казначейских акций.
- О заверении протокола внеочередного общего собрания акционеров.

Список акционеров, имеющих право участвовать в собрании, составлен на 27 октября 2020. С материалами повестки дня собрания акционеры могут ознакомиться в бухгалтерии предприятия с 02.11.2020 (понедельник – четверг, с 9.00 до 12.00) по адресу: г.ор. Бричень, ул. Приетений, 1.

При себе иметь документ, удостоверяющий личность, а представителям доверенность, выданную в установленном порядке. В соответствии со ст. 27 Закона об акционерных обществах акционеры могут реализовать свое преимущественное право участия в дополнительной эмиссии акций.

Совет АО «CREDO-CARTEA»

Organul executiv al Societății pe acțiuni „Blănuri”

anunță că la 20 octombrie 2020 a avut loc adunarea generală a acționarilor cu cvorumul a 83,7%, care

A APROBAT:

- Hotărîrea „Cu privire la reorganizarea Societății pe acțiuni „Blănuri” în Societatea cu răspundere limitată „Blănuri”, prin transformare”;
- Documentele de constituire ale Societății cu răspundere limitată „Blănuri”.

SA „Apromaș” cu sediul or. Edineț, str. Independenței, nr. 99,

informează că la data de 22 mai 2020 pe adresa or. Edineț, str. Independenței, nr. 99 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor. La adunare au participat acționari care reprezentau 939747 de acțiuni cu drept de vot, ceea ce constituie 89,76% din numărul total de acțiuni cu drept de vot.

LA ADUNARE S-AU LUAT URMĂTOARELE DECIZII:

- S-a luat act (cu 2164 voturi pro și 0 voturi contra) de raportului Comisiei de cenzori din 11.09.2020 și s-a aprobat raportul Comisiei de cenzori.
- S-a luat act (cu 2164 voturi pro și 0 voturi contra) de notificarea SRL „Customagic” privind existența conflictului de interese în tranzacțiile privind extinderea ipotecii pe bunurile imobile cu nr. cadastrale 4101208.178.10,4101208.178.15,4101208.178.16,4101208.178.17,4101208.178.19, care sunt proprietate a întreprinderii, cu scopul garantării creditelor solicitate de către SRL „Aviselect” în sumă de 450 000 (patru sute cincizeci mii) EUR pe un termen de 36 luni, 7 200 000 (șapte milioane două sute mii) MDL pe un termen de 36 luni, SA „Augur Perla” în sumă de 500 000 (cinci sute mii) USD pe un termen de 36 luni, 6 000 000 (șase milioane) MDL pe un termen de 36 luni; SRL „Consalcom” în sumă de 3 000 000 (trei milioane) MDL pe un termen de 36 luni, 500 000 (cinci sute mii) USD pe un termen de 36 luni, SRL „Customagic” în sumă de 17 000 000 (șaptesprezece milioane) MDL pe un termen de 36 luni, 600 000 (șase sute mii) EUR pe un termen de 36 luni, SRL „Alimer-Comerț” în sumă de 20 000 000 (douazeci milioane) MDL pe un termen de 36 luni de la B. C. „Moldindconbank” S.A.
- S-a confirmat (cu 2164 voturi pro și 0 voturi contra) extinderea ipotecii pe bunurile imobile cu nr. cadastrale 4101208.178.10,4101208.178.15,4101208.178.16,4101208.178.17,4101208.178.19, care sunt proprietate a întreprinderii, cu scopul garantării creditelor solicitate de către SRL „Aviselect” în sumă de 450 000 (patru sute cincizeci mii) EUR pe un termen de 36 luni, 7 200 000 (șapte milioane două sute mii) MDL pe un termen de 36 luni, SA „Augur Perla” în sumă de 500 000 (cinci sute mii) USD pe un termen de 36 luni, 6 000 000 (șase milioane) MDL pe un termen de 36 luni; SRL „Consalcom” în sumă de 3 000 000 (trei milioane) MDL pe un termen de 36 luni, 500 000 (cinci sute mii) USD pe un termen de 36 luni, SRL „Customagic” în sumă de 17 000 000 (șaptesprezece milioane) MDL pe un termen de 36 luni, 600 000 (șase sute mii) EUR pe un termen de 36 luni, SRL „Alimer-Comerț” în sumă de 20 000 000 (douazeci milioane) MDL pe un termen de 36 luni de la B. C. „Moldindconbank” S.A.
- S-a împuternicit (cu 2164 voturi pro și 0 voturi contra) Directorul executiv al SA „Apromaș” cu dreptul de a negocia și încheia, din numele Societății, a Contractului de Fidejusiune, Contractului de Ipotecă investit cu formulă executorie, Contractului de Gaj, precum și altor contracte, documente și instrumente, ce țin de asigurarea obligațiilor companiilor SRL „Customagic”, SRL „Alimer-Comerț”, SRL „Aviselect”, S. A. „Augur Perla” și SRL „Consalcom”, aferente contractului de credit/împrumut cu BC „Moldindconbank” SA.
- S-a luat act și s-a confirmat procesul verbal al Adunării generale extraordinare a acționarilor SA „Apromaș”.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 83 alin. 24 al Legii nr. 1134 privind societățile pe acțiuni, SA „Apromaș” informează că deciziile aprobate la p. 1,3, 4 a AGEA din 23.10.2020 constituie tranzacții de proporții prin care se preconizează extinderea ipotecii pe bunurile imobile care sunt proprietate a SA „Apromaș”, cu scopul garantării creditelor solicitate de către SRL „Aviselect” în sumă de 450 000 (patru sute cincizeci mii) EUR pe un termen de 36 luni, 7 200 000 (șapte milioane două sute mii) MDL pe un termen de 36 luni, SA „Augur Perla” în sumă de 500 000 (cinci sute mii) USD pe un termen de 36 luni, 6 000 000 (șase milioane) MDL pe un termen de 36 luni; SRL „Consalcom” în sumă de 3 000 000 (trei milioane) MDL pe un termen de 36 luni, 500 000 (cinci sute mii) USD pe un termen de 36 luni, SRL „Customagic” în sumă de 17 000 000 (șaptesprezece milioane) MDL pe un termen de 36 luni, 600 000 (șase sute mii) EUR pe un termen de 36 luni, SRL „Alimer-Comerț” în sumă de 20 000 000 (douazeci milioane) MDL pe un termen de 36 luni de la B. C. „Moldindconbank” S.A.

Hotărârile Adunării Generale Extraordinare a acționarilor sunt publicate prescurtat. Acționarii sunt în drept să se informeze privind deciziile aprobate la sediul Societății.

S.A. „Întreprinderea de transport nr. 8 din Bălți”**Aviz privind hotărârile aprobate de adunarea generală extraordinară a acționarilor din 07.10.2020:**

Pentru participare la adunare au fost înregistrate și au participat 5 persoane (4 acționari și 1 reprezentant) – proprietari a 89952 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot (voturi) – 65,90% din numărul lor total. Cvorumul, necesar pentru petrecerea adunării, este prezent. Sunt aleși: președintele adunării – lichidatorul d-l Ninescu Valeriu, secretar al adunării – contabil-șef d-na Jmurco Nina. Împuternicirile comisiei de numărare a voturilor au fost delegate registraturii societății.

Pe chestiunile ordinii de zi a adunării unanim (Pentru – 89952 voturi – 100% din voturile reprezentate la adunare)

S-AU APROBAT HOTĂRÎRILE PRIVIND:

- A alegre în funcție de cenzor al societății pe d-na Crîjanovscaia Valentina Vasilevna.
- Acordarea cenzorului nou împuternicirilor suplimentare privind efectuarea controlului veridicității situațiilor financiare în tocmite la data 31.07.2020 (bilanțului definitiv de lichidare).
- Acceptarea informației privind lipsa tranzacțiilor pentru examinare.
- Aprobarea raportului lichidatorului privind achitarea creanțelor creditorilor.
- Aprobarea bilanțului definitiv de lichidare din 31.07.2020.
- Aprobarea planului repartizării activelor care au rămas după satisfacerea creanțelor creditorilor.
- Constatarea lipsei actului de transmitere a activelor din cauza lipsei acestora.
- Împuternicirea lichidatorului societății d-l Valeriu Ninescu să semneze toate documentele ce țin de finalizarea procedurii de dizolvare/lichidare a societății și să le prezinte către Agenția Servicii Publice și în alte instituții de stat și private, conform competenței.

Интервью с Председателем
Национальной комиссии
по финансовому рынку
Валериу КИЦАН

2

В будущем мы можем
получать газ из собственных
хранилищ

3

Состояние публичного
бюджета и акцизы
на следующие три года

4

Утвержден Регламент использования товарного знака «Молдова – особый вкус»

Ассоциация Moldova Fruct, владелец известного бренда «Молдова – особый вкус», будет более внимательно следить за его использованием на внутреннем и внешнем рынках производителями и экспортерами фруктов. Согласно Положению об использовании товарного знака, разработанному и утвержденному при поддержке проекта Агентства США по устойчивому развитию сельского хозяйства Молдовы (USAID), этот товарный знак может быть использован только с согласия Ассоциации Moldova Fruct, сообщает МОЛДПРЕС.

Moldova Fruct зарегистрировала право собственности на товарный знак «Молдова – особый вкус» в Государственном агентстве интеллектуальной собственности в 2014 году. Установление требований к использованию товарного знака является частью комплекса мероприятий по модернизации, начатых несколько месяцев назад.

Бренд «Молдова – особый вкус» – это инструмент для универсального продвижения высококачественных молдавских фруктов, соответствующих установленным требованиям. «Мы хотим продвигать его как фруктовый бренд страны. Однако продажа некачественных фруктов под этим брендом влияет на имидж не только производителя, но и самой страны», – пояснил исполнительный директор Moldova Fruct Юрие Фалэ.

Согласно цитируемому источнику, стандарты регулирования, утвержденные Moldova Fruct, очень высоки, и пользователи бренда «Молдова – особый вкус» обязаны не только соблюдать требования, предусмотренные Регламентом, но и нести ответственность за его добросовестное использование. Таким образом, для того чтобы воспользоваться правом использования бренда «Молдова – особый вкус», производители фруктов или винограда должны будут продемонстрировать соблюдение принципа прослеживаемости на протяжении всего производства и продажи продукции; подтвердить лабораторно, что остатки пестицидов не превышают максимально допустимые пределы в Молдове и планируемом рынке сбыта; подтвердить, что производственные и послеуборочные процессы сертифицированы GLOBALG. A. P., IFS Food или ISO 22000, а также что продукты включены в непрерывную холодную цепочку в течение 12 часов с момента сбора урожая и сохраняются до покупателя. В то же время производители и экспортеры

будут иметь сертификаты GRASP, SMETA, BSCI, подтверждающие внедрение социальных практик.

На основании утвержденного Положения Ассоциация создала Оценочную комиссию, которая будет обеспечивать надлежащее управление брендом и следить за соблюдением требований для осуществления права использования. Торговая марка «Молдова – особый вкус» может использоваться совместно с торговой маркой производителя. В настоящее время только члены Ассоциации производителей и экспортеров фруктов Moldova Fruct имеют право использовать бренд. Впоследствии право на использование товарного знака будет расширено.

будут иметь сертификаты GRASP, SMETA, BSCI, подтверждающие внедрение социальных практик.

На основании утвержденного Положения Ассоциация создала Оценочную комиссию, которая будет обеспечивать надлежащее управление брендом и следить за соблюдением требований для осуществления права использования. Торговая марка «Молдова – особый вкус» может использоваться совместно с торговой маркой производителя. В настоящее время только члены Ассоциации производителей и экспортеров фруктов Moldova Fruct имеют право использовать бренд. Впоследствии право на использование товарного знака будет расширено.

ISSN 1857-1212

Курс валют
на 28.10.2020 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.0475
EUR	1	20.1562
UAH	1	0.6021
RON	1	4.1342
RUB	1	0.2232

CAPITAL Market

**ВНИМАНИЮ
АКЦИОНЕРНЫХ
ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые
отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com

тел.: 022 22-12-87;

факс: 022 22-05-03

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания 27 октября Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

I. РЕГУЛИРОВАНИЕ

Утвердил положение о деятельности актуария, устанавливающее права и ответственность лица, работающего в качестве актуария. Утвержденный нормативный акт устанавливает процедуру трудоустройства/назначения актуария и порядок исполнения обязанностей актуария в страховой (перестраховой) компании, права и ответственность лица, работающего в качестве актуария, определение случаев несовместимости физического лица с должностью актуария и другие аспекты, связанные с актуарной деятельностью.

II. АВТОРИЗАЦИЯ

Отказал в назначении на должность исполнителя директор CA MOLDOVA-ASTROVAZ SA Александра Браила из-за несоответствия критериям, установленным нормативными актами органа по надзору.

- Одобрил назначение Тимофея Мараховски управляющим Страхового агента ECONOM ASIG SRL и Наталии Аврамовой главным бухгалтером субъекта.

- Утвердил Валентину Топорову в должности руководителя филиала Chişinău 4 Страховой компании DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP SA.

- Одобрил регистрацию в Реестре эмитентов ценных бумаг уменьшение уставного капитала фирмы AGO-DACIA SA на 1 151 500 леев путем аннулирования казначейских акций. Уставный капитал компании после уменьшения составит 706 500 леев (1 413 простых именных акций номинальной стоимостью 500 леев).

- Разрешил реорганизацию Торгово-производственного предприятия POD MOCT SA путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

- Одобрил реорганизацию путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью акционерных обществ: ÎNTRINDEREA PENTRU SELECȚIE ȘI REPRODUCȚIE ÎN ZOOTEHNIE MICĂUȚI и PIVNIȚELE DIN BRĂNEȘTI.

- Одобрил запись в Реестре эмитентов ценных бумаг об исключении ценных бумаг, выпущенных ранее акционерными обществами:

- METAL в количестве 416 220 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью;

- SANDA & CO в количестве 37 891 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

- Утвердил цену продажи, согласно актам переоценки, ценных бумаг и паев, которыми владеют доверительные управляющие BV FIDUCIAR INVEST SA, ECON-RENAȘTERE SA и COMPANIA FIDUCIARĂ A FERVIARILOR SA, которые выставляются на продажу в порядке, установленном законодательством.

- Выдал предварительное согласие трастовым компаниям BV FIDUCIAR INVEST SA и ECON-RENAȘTERE SA на приобретение государственных ценных бумаг.

- Разрешил возобновление деятельности по небанковскому кредитованию компании OCN KIRSAN INVEST SRL, согласно решению единственного пайщика №01/09 от 01.09.2020.

- Одобрил исключение из Государственного реестра юридических лиц компании AEI ÎMPRUMUTUL (с. Игнэцей Резинского района) в результате ликвидации.

- Исключил OCN CREDIT FORT SRL из Реестра авторизованных небанковских кредитных организаций, на основании поданного субъектом заявления.

II. НАДЗОР

Приостановил на три месяца действие лицензии CA MOLDOVA-ASTROVAZ SA и подал в судебную инстанцию, рассматривающую дело о несостоятельности, исковое заявление о возбуждении процесса несостоятельности против CA MOLDOVA-ASTROVAZ SA. Кроме того, орган по надзору предписал руководству субъекта «пополнить гарантийный счет OCAFO согласно требованиям нормативных актов, в том числе и суммой денежных средств, утвержденных к использованию согласно Постановлению НКФР №23/4 от 27.05.2020; запретить заключать новые страховые (перестраховые) договоры и продлевать действующие договоры; выполнить взятые на себя обязательства по обеспечению защиты интересов застрахованных лиц посредством договоров страхования (перестрахования), заключенных до приостановления действия лицензии».

Пресс-служба НКФР

Страховые компании должны пересмотреть свое отношение

Интервью с Председателем Национальной комиссии по финансовому рынку Валериу КИЦАН

С точки зрения истории, 2020 год будет беспрецедентно драматичным за весь современный период. Люди адаптируются к новому образу жизни, и мы вынуждены принять новую парадигму, малоизвестную и непривычную. Что касается рынка страхования, до конца отчетного года чудес не будет. Мы продолжим работу над повышением качества оказываемых услуг, и реагирование на жалобы потребителей является нашей постоянной заботой.

– Господин Кицан, недавно президент наградил Вас Орденом Республики. Что значит для Вас эта высшая награда?

– Это огромная честь, поощряющая меня плодотворно посвящать себя служению общественным интересам, используя наиболее признанные практики институционального и корпоративного управления.

– О рынке страхования – результаты первого полугодия указывают на серьезный спад. Заканчивается сентябрь, а значит, скоро у нас будет ясная картина положения на рынке за девять месяцев. Что говорит статистика?

– Местные страховые компании (лицензированные) начислили в первом полугодии этого года брутто-премии на сумму 680 млн леев, что более чем на 10% меньше, по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. Структура портфеля осталась прежней – свыше 90% приходится на общее страхование.

Как правило, наиболее крупные премии начислили по следующим типам страхования: обязательное внутреннее автогражданское страхование (ОСАГО) – 215,5 млн леев (+22,0% по сравнению с январем – июнем 2019 года); страхование CASCO – 146,1 млн леев (-9,7%) и «Зеленая карта» – более 87,2 млн леев (-36,9%). Наибольший спад по сравнению с предыдущим годом отмечен в страховании «Зеленая карта» (-36,9%), страховании здоровья, действительным за рубежом (-59,5%), страховании общей гражданской ответственности (-53,7%), в том числе организаций с повышенным уровнем риска (-88,2%). Более подробные данные появятся после представления специализированных отчетов, которые должны быть сданы до 25 октября этого года. Самым уязвимым перед последствиями пандемии был и остается сегмент страхования «Зеленая карта». В марте – апреле продажи в этом сегменте резко сократились – более чем на 90%, затем постепенно вернулись на уровень примерно 2/3 от оборота прошлого года.

– По Вашему мнению, как рынок страхования пережил этот трудный период? Вы ожидали более сильного падения рынка за девять месяцев?

– Если говорить об услугах в целом и финансовых услугах в частности, то надо признать, что «страхование» пострадало больше всех. Меры, принятые руководством компаний сектора, направленные на диверсификацию методов обслуживания клиентов, в известной мере компенсировали серьезные убытки, причиненные резким падением спроса потребителей, в том числе по объективным причинам (запрет на поездки).

В сложившейся ситуации страховщики завершили полугодие, сообщив о совокупной операционной прибыли (до налогообложения) на сумму 67,5 млн леев, что на 20% больше, чем за первое полугодие

2019 года. Источником дохода стала операционная и инвестиционная деятельность. Также пять субъектов сообщили о совокупных убытках на сумму 13,8 млн леев, другие восемь компаний получили чистую прибыль в размере 81,3 млн леев.

– Каковы, по Вашему мнению, будут итоги к концу 2020 года?

– Как правило, во время кризиса, а нынешний кризис совершенно отличается от предыдущих, так как влечет за собой последствия экономического и финансового характера, трудно делать прогнозы в краткосрочной и среднесрочной перспективах. Таким образом, с точки зрения истории, 2020 год станет беспрецедентно драматичным за весь современный период. Люди адаптируются к новому образу жизни, и мы вынуждены принять новую парадигму, малоизвестную и непривычную для нас.

Представленная выше статистика за первое полугодие текущего года, в сравнении с аналогичным периодом 2019 года, показывает падение доходов на рынке страхования. Кстати, и международные финансовые организации пересмотрели в сторону понижения экономические прогнозы на этот год, отметив в том числе и негативные тенденции в финансовом секторе, соответственно, и в сфере страхования. То есть чудес до конца отчетного периода мы не ждем. Мы продолжим работу над повышением качества оказываемых услуг, и по-прежнему главной заботой для нас является реагирование на жалобы потребителей. Надзорный орган наметил масштабную задачу укрепления функции надзора на рынке, подчеркивая, что кризис несет с собой не только угрозы и риски, но и возможности. Мы предлагаем усилить механизмы раннего выявления растущих рисков в субъектах и на рынке, что подразумевает сосредоточение усилий по надзору в зонах с высоким уровнем риска.

– Но, несмотря на то, что это был сложный год в мировом масштабе, НКФР приняла ряд важных мер, направленных на поддержание стабильности рынка. Насколько рынок нуждался в быстром вмешательстве НКФР?

– Потребность и скорость в процессе исполнения функции надзора существуют всегда, тем более если мы стремимся соответствовать всем профильным требованиям и стандартам. На фоне пандемии и с учетом важности своевременных и неотложных мер, обусловленных динамикой развития рынка на протяжении многих лет, конечно, не лишней недостатков, НКФР вмешалась, приняв некоторые решения, в том числе и в целях смягчения последствий кризиса. Среди них:

- меры, связанные с платежеспособностью страховщиков и активами, допущенными к покрытию технических резервов и минимальной маржи платежеспособности;
- поправки, касающиеся возможности заключения договоров страхования ОСАГО с использованием

электронных инструментов и применением усиленной квалифицированной электронной подписи. В результате введения в действие этого инструмента предполагается, что, выплачивая страховую премию, страхователь соглашается на заключение договора;

- продление сроков представления и опубликования специализированных, финансовых и аудиторских отчетов.

Все эти меры призваны поддержать удовлетворительный уровень финансовой безопасности страховщиков в это сложное время на фоне сокращения продаж и необходимости выплачивать страховые возмещения.

– Страховая компания KLASSIKA Asigurari столкнулась в этом году с определенными проблемами. Как Вы оцениваете ситуацию в этой компании?

– У некоторых компаний, в том числе и упомянутой, было достаточно времени, чтобы «выполнить домашнее задание». Признаться, наше вмешательство немного запоздало – недопустимым образом мы проявили слишком много снисходительности, что никак не способствует порядку на рынке, а наоборот, ведет к его недисциплинированности!

СА KLASSIKA Asigurari SA находилась в процессе финансового оздоровления при помощи специального управления с июля 2019 года до августа текущего года, когда Административный совет НКФР принял решение начать процедуру банкротства. Несмотря на меры, принятые надзорным органом, пруденциальные показатели компании не достигли уровня, установленного нормативными актами, и финансовая ситуация не улучшилась. Положение дел ухудшалось, поэтому иного решения, кроме начала процедуры банкротства, практически не было.

В создавшейся ситуации НКФР за весь период действия специального управления в целях защиты потребителей обеспечила гарантирование и исполнение в полном объеме контрактных обязательств пользователей услуг страхования. Парадокс, но бывшие акционариат и менеджеры компании, после того как постыдно бежали, бросив компанию в состоянии коллапса (в 2019 году), сейчас «из-за кулис» настойчиво требуют прав, которые им не принадлежат.

– Что Вы думаете о положении в сегменте страхования «Зеленая карта» с точки зрения мер, принятых НКФР вместе с Национальным бюро страховщиков автотранспортных средств (BNAА)?

– Спустя почти два десятилетия мониторинга, введенного Советом бюро «Зеленая карта» в Брюсселе, совместные усилия государственных институтов и участников рынка страхования привели к тому, что Республика Молдова стала полноправным членом Международной системы страхования «Зеленая карта». Такое решение принял недавно (24.09.2020) руководящий орган Международной системы страхования «Зеленая карта» в ходе годового собрания Генеральной Ассамблеи. Ввиду того, что Комитет по мониторингу этой организации будет и далее следить за динамикой в сегменте страхования «Зеленая карта» – относительно менеджмента BNAА и каждого субъекта рынка, – мы должны понимать, что такое решение, принятое как бы «авансом», обязывает нас на деле подтвердить и отстаивать меры и стремление соответствовать международным стандартам в сфере страхования, то есть недвусмысленно соответствовать «правилам игры», установленным МСС «Зеленая карта».

Таким образом, и компании – эмитенты «Зеленой карты», и соискатели на место в этой системе должны усвоить следующий урок: члены этого «элитарного клуба» отличительные, их история безупречна; они соответствуют требованиям к капиталу и достаточности технических резервов; обладают культурой и цивилизованным поведением; их руководство добросовестное и профессиональное (fit and proper), соответствующее стандартам лучшего управления; акционеры финансово сильны и ответственны. Одним словом, мы хотим донести до рынка, что эта система («Зеленая карта») принимает нас как независимого субъекта, но в то же время обязывает заботиться о собственной репутации, имеющей большое значение, и никоим образом не компрометировать саму возможность заниматься бизнесом.

– Что Вы думаете о рынке страховых брокеров? Готовит ли НКФР какие-либо меры в этой сфере?

– Брокерский рынок должен руководствоваться принципами стра-

хового рынка как такового, то есть соответствовать требованиям законодательства в сфере достаточности капитала (брокеры – 400,0 тыс. леев, агенты – 100,0 тыс. леев). На сегодняшний день 90% этой категории участников рынка уже отвечают указанным требованиям.

В целом все профучастники рынка страхования, занимающиеся непосредственно финансовым посредничеством, должны отвечать деонтологическим нормам, безусловно стремиться к тому, чтобы быть добросовестными партнерами, как внутри страны, так и за ее пределами. Место на местном рынке страхования есть для всех, кто посвятил себе этому благородному и ответственному делу.

– Что Вы предложили на краткосрочный и среднесрочный периоды и, в частности, в 2020 году?

– Этот год можно отметить как год перезагрузки регулирующей и надзорной базы рынка страхования посредством внедрения европейских директив. При поддержке и экспертизе Всемирного банка было разработано два законопроекта: Закон о страховой и перестраховочной деятельности (переложение Директивы №2009/138/CE о Solvency II) и Закон об обязательном страховании гражданской ответственности за ущерб, причиненный автотранспортными средствами (переложение Директивы 2009/103/CE о страховании автогражданской ответственности и контроле за обязательным страхованием такой ответственности).

Кроме того, «экзаменом» для страховых компаний станет планируемая аудиторская оценка рынка в целом (январь – май 2021 года) на предмет соответствия пруденциальным нормам, особенно в сфере платежеспособности, правильности расчета технических резервов, качества активов лицензированных страховых компаний, а также актуарной оценки обязательств, приходящихся на полисы «Зеленая карта».

– С каким посланием Вы бы хотели обратиться к потребителям страховых услуг, особенно сейчас, когда надо серьезно осознать важность страхования?

– Во-первых, хочу пожелать всем здоровья и хороших помыслов! Рекомендую потребителям продуктов страхования сохранять спокойствие и соблюдать все решения и меры властей. Хотя мы переживаем период, полный серьезных вызовов, надо понимать, что риски, которые нам угрожают, не сразу будут устранены. Таким образом, сейчас как никогда общество нуждается в сплоченности, предосторожности и солидарности, чтобы свести к минимуму убытки и сопутствующие последствия. В связи с этим мы всем советуем придавать надлежащее значение страхованию как средству защиты, так как благодаря ему мы можем финансово защитить и семью и бизнес. Хочется верить в то, что после завершения пандемического кризиса потребители воздадут должное страхованию, а страховые компании, в свою очередь, приложат усилия, чтобы пойти навстречу клиентам и использовать возможности и вызовы для развития бизнеса путем создания и предложения новых страховых продуктов и услуг.

Бьянка ЧОКОТИШАН
xprimm.md.

В будущем мы можем получать газ из собственных хранилищ

Колебания цен на газ, импортируемый Молдовой, особенно их повышение в разное время, диктуют изменение подхода государства к этому вопросу. Почти каждый раз в качестве наилучшего решения проблемы предлагается хранение газа. Как правило, рынок устанавливает цены на рынке в зависимости от спроса, и в холодное время года потребитель платит больше. Конечно, речь не только о бытовых потребителях, хотя повышение цен всегда причиняет финансовые неудобства.

По официальным данным, домашние хозяйства потребляют около 30% общего объема, но более всего (более 40%) приходится на энергетический сектор. Если зимой спрос выше, значит, и цена растёт. Именно этого надо избежать при помощи хранения газа, а это обычно делается во время действия низких цен, то есть летом.

Наконец от слов перешли к делу. В начале октября предприятие Moldovagaz сообщило, что приступило к закачке газа в хранилища в Украине посредством трансбалканского коридора. Согласно сообщению, ежедневно будет передаваться от 1,5 до 3 млн кубометров газа для хранения в подземных хранилищах, чтобы потом использовать его в холодное время года.

Всего в октябре и ноябре планируется закачать на хранение около 100 млн кубометров газа, что составляет около 10% от годового потребления Молдовы.

При необходимости эти объемы будут поставлять потребителям Moldovagaz с декабря 2020 года по февраль 2021 года. Суммарное потребление Молдовы (правобережная часть Днестра) составляет около 1 млрд кубометров в год. Свыше 80% используется в холодное время года.

Практика использования хранилищ природного газа известна давно, и используется и нашими соседями. В Румынии этот процесс проводится под надзором Национального органа по регулированию в сфере энергетики. Недавно было принято решение увеличить мощности хранения газа двух хранилищ в Тыргу-Муреш и Сэрмэшел. Два оператора систем хранения природного газа Румынии Deromureş и Derogaz, обратились к регулятору с просьбой начать расширение указанных хранилищ.

Так, мощности хранения газа Deromureş (Тыргу-Муреш) планируется увеличить с 200 млн

кубометров до 300 млн кубометров, и в случае Derogaz – с 900 млн кубометров до 1550 млн кубометров. По завершении модернизации систем совокупная мощность подземных хранилищ возрастет в Румынии с 3070 млн кубометров до 3820 млн кубометров. Сумма инвестиций в этот проект составляет около 192 млн евро.

Эту меру приняли после того, как два года подряд были теплые зимы, а в этом году произошла пандемия коронавируса, что от-

разилось на общем потреблении газа.

Успешен процесс хранения газа и в Украине. По информации компании «Укртрансгаз», которая управляет сетью газопроводов и 12 подземными хранилищами природного газа в стране, объемы природного газа в Украине, которые хранят иностранные компании, утроились с начала года – до 2,8 млрд кубометров.

Кроме того, согласно сообщению компании, в прошлом году только шесть зарубежных компаний хранили в Украине газ, а в этом году их число возросло до 54 компаний.

«У нас самые низкие цены на хранение газа в Европе и привлекательные тарифы на его транспортировку», – отметил генеральный директор компании Сергей Олексенко.

«С учетом нынешних низких цен, нужны дополнительные мощности хранения, так как хранилища на северо-западе Европы быстро заполняются. Украина располагает серьезными мощностями и весьма активна на газовом рынке», – заявил Марко Заальфранк, коммерческий директор швейцарской компании Axpo Holding AG.

Украина в состоянии хранить примерно 13 млрд кубометров газа или около 13% совокупного потребления Европы.

Отметим, что Украина привлекает не только своими мощностями, но и ценовой политикой. «Стоимость использования украинских хранилищ, включая транспортные расходы через соседние страны составляет максимум 3,16 евро за 1 МВт·ч», – подчеркнули в консалтинговой фирме Wood Mackenzie Ltd. На

последнем аукционе в Европе мощности хранения торговались по цене от 3,5 до 6,5 евро за МВт·ч.

В какой мере Молдова заботится о создании собственных хранилищ? Хранилища природного газа являются одной из приоритетных задач Энергетической стратегии Молдовы до 2030 года. До сих пор в стране проводились исследования о возможности строительства хранилищ природного газа на юге страны. В одном из таких исследований, проведенном Институтом энергетики в сотрудничестве с Институтом геологии и сейсмологии Академии наук Молдовы по заказу SA Moldovagaz, говорится, что есть возможность строительства подземного хранилища мощностью примерно в миллиард кубометров природного газа. Инвестиции в строительство составят сотни миллионов евро.

Другое исследование на эту тему, проведенное в 2009 году группой британских экспертов из Berkeley Associated, показало, что строительство хранилища мощностью около 500 млн кубометров будет стоить 533-769 млн евро. Чтобы вернуть вложенные средства за семь лет, по мнению экспертов, цена на потребление газа должна составить 89 евро (около 1540 леев) за тысячу кубометров, или надо повышать тариф на 8,1% в год на протяжении семи лет.

Ясно, что будущее, в котором у страны есть собственные хранилища газа, зависит от воли и решительности государства, но и в не меньшей степени от уровня сознательности граждан, которые, конечно, хотят, чтобы их детям было тепло зимой.

Константин ОЛТЯНУ

Национальная комиссия по финансовому рынку БЮЛЛЕТЕНЬ • 8 • 2020 РЫНОК КАПИТАЛА

СДЕЛКИ НА ВТОРИЧНОМ РЫНКЕ

В августе 2020 года на вторичном рынке провели 191 сделку с корпоративными ценными бумагами на сумму 212,37 млн леев, в сделках участвовало 27,72 млн единиц ценных бумаг.

В январе – августе 2020 года на вторичном рынке состоялось 3717 сделок с корпоративными ценными бумагами на сумму 649,92 млн леев, в сделках участвовало 255,46 млн ценных бумаг. Их объем снизился на 4217,59 млн леев, или на 86,64% по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года (Таблица №1).

Доля сделок, зарегистрированных на вторичном рынке в августе 2020 года, по объему и количеству сделок отражена в Диаграмме №1 и Диаграмме №2.

СДЕЛКИ НА РЕГУЛИРУЕМОМ РЫНКЕ

В августе 2020 года на регулируемом рынке провели 7 сделок купли-продажи на сумму 2,31 млн леев, в сделках участвовало 14388 ценных бумаг.

СДЕЛКИ, ОСУЩЕСТВЛЕННЫЕ ВНЕ РЕГУЛИРУЕМОГО РЫНКА

Согласно отчетам, представленным субъектами, в августе 2020 года вне регулируемого рынка состоялось 184 сделки на сумму 210,06 млн леев, в сделках участвовало 27,7 млн единиц ценных бумаг.

В структуре сделок, осуществленных вне регулируемого рынка, наибольшая доля принадлежит сделкам приобретения собственных акций в ходе реорганизации эмитента – 204,84 млн леев, или 97,52%. Сделки купли-продажи составили 4,73 млн леев, или 2,25%. Другие сделки – 0,49 млн леев, или 0,23% от объема сделок вне регулируемого рынка (Диаграмма №3).

Национальная комиссия по финансовому рынку MD 2012, мун. Кишинёв, пр-т Штефана чел Маре, 77, тел. (373 22) 859 401; www.cnpf.md

Генеральное Управление институционального развития и внешних отношений: тел. (373 22) 859 430

Таблица №2 Показатели объёмов сделок с корпоративными ценными бумагами, зарегистрированными в январе – августе 2019 – 2020 гг.

январь – август	Регулируемый рынок		Многосторонняя торговая система (МТС)		Вне регулируемого рынка или МТС		Всего вторичный рынок	
	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев	единиц	млн леев
2019	115	3225,80	37	1,58	3755	1640,13	3907	4867,51
2020	118	57,80	4	1,34	3595	590,78	3717	649,92

Диаграмма №1 Структура сделок на вторичном рынке, август 2020 г. (по объему сделок)

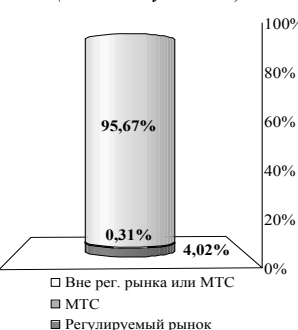

Диаграмма №2 Структура сделок на вторичном рынке, август 2020 г. (по количеству сделок)

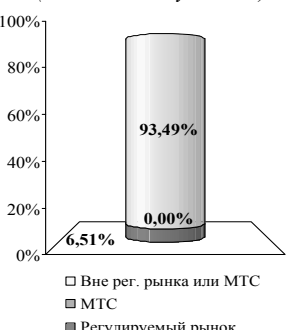
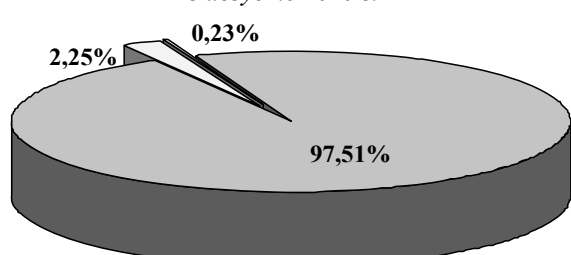

Диаграмма №3 Структура сделок вне регулируемого рынка или вне МТС в августе 2020 г.

- Сделки приобретения собственных акций в случае реорганизации эмитента - 204,84 млн леев
- Сделки купли-продажи - 4,73 млн леев
- Другие сделки - 0,49 млн леев

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки: Moldpresa: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: Instituția Publică Ediția Periodică CAPITAL MARKET

Регистрационный №: 1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку

Главный редактор: Геннадий ТУДОРЯНУ

Заместитель главного редактора: Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115. (угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

BC "Victoriabank", SA., fil.11, Chișinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket". Статьи, помеченные знаком ■, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии "Edit Tipar Grup" SRL

Состояние публичного бюджета и акцизы на следующие три года

Проверка на устойчивость молдавской экономики, особенно бюджета, наступила после марта 2020 года, когда началась пандемия. Состояние национального публичного бюджета, особенно акцизы, на следующие три года стало темой обсуждения очередного заседания Клуба экономической прессы.

СОСТОЯНИЕ ПУБЛИЧНОГО БЮДЖЕТА

Министр финансов Серджиу Пушкуца заявил, что согласно оперативным данным, исполнение консолидированного бюджета за первые девять месяцев завершилось с дефицитом в 5,4 млрд леев. «В июле-августе бюджетные поступления вернулись на уровень аналогичного периода прошлого года, после того как в апреле был отмечен спад на 30%, в мае – на 15%», – отметил министр.

Сначала бюджетный дефицит планировался на уровне 7,6 млрд или 3,25% от ВВП. «Мы намеревались осуществить крупные капитальные инвестиции за счет государственного бюджета, в частности в дорожную инфраструктуру, что может сделать Молдову более привлекательной. С точки зрения бюджета, первые два месяца все шло хорошо. Уже планировались поправки в бюджет и увеличение доходов. Но в апреле мы почувствовали последствия пандемии. Это был тяжелый месяц, когда доходы упали на 30%», – отметил министр.

Срочный транш Международного валютного фонда на сумму 239 млн долларов поступил в подходящее время. Министерство финансов использовало малую часть этих денег, большую часть «отложили на черный день». Тем более что с мая ситуация стала постепенно улучшаться. Май завершился с показателем минус 15 процентов бюджетных доходов. В июне вышли в плюс. Доходы в июле сравнимы с аналогичным периодом предыдущего года, в августе снизились на 3%. Поступления в сентябре вышли на уровень прошлого года.

С самого начала при разработке бюджета на 2020 год учитывался макроэкономический рост на 3,8%. Позже, однако, прогнозы пересмотрели в сторону снижения, сокращение ВВП оценивалось на 4,5%. «Во втором квартале года номинальный экономический спад составил 14% от ВВП, а в первом полугодии, с учетом сезонных колебаний, ВВП сократился на 7,1%. Спад ВВП более глубокий, чем это было отражено в поправках, внесенных в апреле и июле в закон о бюджете», – объяснил С. Пушкуца.

По его словам, на этом фоне резко вырос бюджетный дефицит. «Если в начале года нас критиковали за дефицит в 7,6 млрд леев, то сейчас все согласилось с 16 млрд леев. Такая ситуация сложилась во многих странах, пострадавших от кризиса. Изменился и подход международных финансовых организаций. Если в начале пандемии они говорили искать программы социальной помощи, давать деньги, помо-

гать уязвимым слоям, то сейчас они считают, что надо продолжать инвестиционные проекты, нужны капитальные инвестиции из бюджета. То есть акцент ставится не только на текущих расходах, но и на инвестиционных тратах для поддержки реального сектора экономики. Изменилась парадигма, так как стало ясно, что кризис продлится не один год. Многие страны начали увеличивать бюджетный дефицит. Эти перемены ощущались в ходе последней дискуссии с МВФ», – сообщил министр финансов.

Наступает тяжелый период. Как правило, в октябре, ноябре и декабре бюджетные расходы растут. Минфин принял меры по обеспечению казначейства достаточными ресурсами для покрытия срочных расходов.

«По состоянию на 1 октября на казначейских счетах, в государственном бюджете было около 4 млрд леев, из которых 144 млн долларов и 31 млн евро получены в апреле от МВФ. Это подушка безопасности, обеспечивающая финансовую стабильность в любой ситуации», – сказал министр. Он выразил уверенность, что бюджет справится со всеми платежами. Все компоненты бюджета располагают средствами. В частности, на счетах местных бюджетов находится 1,8 млрд леев.

Министр финансов заверил, что в начале 2021 года в бюджете страны будет не менее 2 млрд леев, необходимых на первые две недели нового года, когда поступления еще не дошли до казны, экономика замерла, но есть обязательные расходы. Министр предполагает, что до конца 2020 года бюджетный дефицит снизится ниже запланированного уровня – до 17,5 млрд леев в национальном публичном бюджете, в том числе 16,9 млрд леев – в государственном бюджете.

АКЦИЗЫ

В свою очередь, государственный секретарь Минфина Дорел Норок представил основные меры налоговой и таможенной политики на будущий год. Он коснулся льгот для физлиц, единообразия ставок подоходного налога, налогового режима дивидендов, распределяемых юридическим лицам, налогового режима профессий в сфере юстиции, снижения наличности в экономике, возможности включения дорожного налога в акциз на нефтепродукты.

Предлагается внести ряд поправок, в частности в сфере акцизов, которые будут установлены на три будущих года. «Это выгодно деловой среде и бюджету, так как обеспечивает предсказуемость», – отметил госсекретарь Минфина. По его словам, акцизы на табачные изделия, алкоголь и нефтепродукты обусловлены следующими факторами: увеличением доходов в бюджет, постепенным сокращением потребления, обязательствами в Соглашении об ассоциации РМ – ЕС и их размерами в соседних странах и рисками контрабанды.

Насколько возрастут акцизы? Проект, представленный на обсуждение Министерством финансов, предусматривает ежегод-

ный рост акцизов на табачные изделия на 15%, но не менее 834 леев в 2021 году, до минимального уровня в 1103 леев в 2023 году.

Для нефтепродуктов предусмотрено повышение на 9%, для алкоголя (учитывая, что мы достигли минимального европейского уровня) – на 5%.

Акциз на бензин будет увеличен с 6496 леев за тонну в 2021 году до 7082 в 2022 и 7719 леев в 2023 году (минимальная ставка в ЕС – 467 евро).

Акциз на соль будет возрастает с 2734 леев/тонна в 2021 году до 2980 леев в 2022 и 3248 леев в 2023 году (минимальная ставка в ЕС – 392 евро).

Следующий момент связан с автомобилями, а именно класса люкс, чья стоимость превышает 600 тыс. леев. Согласно предлагаемой формуле, дополнительно будут облагать налогом около 1100 автомобилей, что составляет 4% от ежегодно импортируемых машин. Ставка акциза для люксовых машин составит 3-15%, на автомобили стоимостью от 600 тысяч до 1,8 млн.

«Широко обсуждается в обществе вопрос включения дорожного налога в акциз на нефтепродукты. Мнения разделились. Сейчас дорожный налог устанавливается в зависимости от мощности двигателя, массы и количества пассажиров. Недостаток нынешней системы заключается в отсутствии тесной взаимосвязи между уровнем использования дорог и размером дорожного налога. В этом смысле предлагается изменить механизм выплаты дорожного налога за автомобили, зарегистрированные в Молдове, путем исключения этого налога и повышения акциза на нефтепродукты. Таким образом, размер дорожного налога налогоплательщика будет прямо пропорционален потребляемому топливу. Данная мера приведет к перераспределению налогового бремени в части размера дорожного налога с тех, кто меньше потребляет нефтепродуктов, на тех, кто потребляет их больше, то есть чаще пользуется дорогами и обладает более крупным автотранспортным средством», – сообщил Д. Норок.

Систему взимания налога изменят. Для сельскохозяйственных производителей будет введена система субсидирования.

Эксперты и бизнесмены, присутствующие на заседании Клуба экономической прессы, сформулировали ряд предложений и критических замечаний к налоговой политике. Директор по развитию компании Zernoff Александр Оганесян назвал дискриминационным то, что акциз на спирт, используемый в парфюмерии и фармацевтике, одинаков с тем, что применяется на алкоголь. «Этот вопрос надо обсудить отдельно и очень внимательно», – ответил госсекретарь.

По мнению экономиста Вячеслава Ионицэ, надо ввести отдельное регулирование и налогообложение для пива, вина и алкоголя. «Более вредные продукты должны облагаться более высоким налогом. Это же относится и к табачным изделиям», – считает эксперт.

Влад БЕРКУ

Вниманию акционеров ВС „Moldindconbank” S.A.

Доводим до Вашего сведения, что в соответствии с Главой VI Устава Коммерческого Банка „Moldindconbank” S.A., на основании решения Совета банка от 23.10.2020 г., на 26.11.2020 г. созвано **внеочередное Общее собрание акционеров ВС „Moldindconbank” S.A.** Форма проведения Собрания – **заочная**. Внеочередное Общее собрание акционеров ВС „Moldindconbank” S.A. будет проведено **26.11.2020 г., в 11:00 часов**, в центральном офисе ВС „Moldindconbank” S.A. по адресу: **мун. Кишинэу, ул. Арменияскэ, 38.**

ПОВЕСТКА ДНЯ ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ БАНКА:

1. Об утверждении Устава Коммерческого Банка „Moldindconbank” S.A. в новой редакции.
2. Об утверждении Регламента Совета ВС „Moldindconbank” S.A. в новой редакции.
3. Об установлении размера оплаты труда, вознаграждений и компенсаций членов Совета ВС „Moldindconbank” S.A.

Список акционеров, имеющих право на участие во внеочередном Общем собрании акционеров ВС „Moldindconbank” S.A., будет составлен по состоянию на 31.10.2020 г. с изменениями, внесенными после даты составления списка, но не позднее, чем за 3 дня до даты проведения внеочередного Общего собрания акционеров.

Акционеры могут ознакомиться с материалами к повестке дня Собрания начиная с 16.11.2020 г., в рабочие дни, с 10:00 до 16:00 часов, в Отделе учёта акционеров и аффилированных лиц, по юридическому адресу банка: мун. Кишинэу, ул. Арменияскэ, 38.

Бюллетень для голосования должен быть заполнен, подписан (с удостоверением в установленном порядке подписи акционера (его представителя)) и представлен в центральный офис банка по адресу: мун. Кишинэу, ул. Арменияскэ, 38, **не позднее 26.11.2020 г., 10:00 часов включительно**. Информация о порядке заполнения бюллетеня для голосования содержится в тексте бюллетеня.

Результаты голосования на внеочередном Общем собрании акционеров ВС „Moldindconbank” S.A., проводимом в заочной форме, будут доведены до сведения акционеров банка путем публикации соответствующей информации в газете „Capital Market” и на веб-странице банка (www.micb.md), в срок, установленный действующим законодательством.

Правление ВС „Moldindconbank” S.A.

CAPITAL Market

Secția de marketing
Tel.: +373 69 821216

S.A. „CARIERA DE GRANIT ȘI PIETRIȘ DIN SOROCA”

Объявление с информацией о решениях принятых очередным годовым общим собранием акционеров от 28/07/2020:

Собрание акционеров было проведено в заочной форме 28/07/2020. В списки акционеров, имеющих право на участие в собрании, включено 1258 лиц. Для участия в собрании зарегистрировано 7 акционеров (предоставили по указанному адресу в установленный срок действительный бюллетень для голосования с заверенной подписью), которые владеют всего 1.445.346 акций с правом голоса (голосами) – 71,412% от их общего количества 2023951. На собрании было зарегистрировано наличие кворума, необходимого в соответствии с законодательством.

СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ, СОГЛАСНО БЮЛЛЕТЕНЕЙ ДЛЯ ГОЛОСОВАНИЯ, ПРИНЯЛО ВСЕ РЕШЕНИЯ БОЛЬШИНСТВОМ 100% ОТ ГОЛОСОВ, ПРЕДСТАВЛЕННЫХ НА СОБРАНИИ, ВКЛЮЧАЯ:

- Избрать: председателем собрания директора Александра Ивановича Грицуник, секретарём собрания Чебан Аделу, счётную комиссию на собрании акционеров в составе 3-х лиц: Анатолий Збанкэ (председатель комиссии), Людмила Маслянкина, Лилия Олейникова.
- Утвердить: регламент общего собрания акционеров, Отчёт директора о результатах финансово-хозяйственной деятельности за 2019 год, Приоритетные направления деятельности общества на 2020 год, Отчёт ревизионной комиссии о деятельности в 2019 год, Изменения и дополнения к уставу общества, которые вступят в юридическую силу с 01.01.2021.
- Принять к сведению невозможность распределения чистой прибыли за 2019 год из-за наличия убытков в сумме 2.806.856 лей.
- При получении в 2020 году чистой прибыли направить её: 50% на погашение убытков прошлых лет, 5% в резервный фонд, 45% на развитие производства.
- Предоставить полномочия Директору – заключать и исполнять договора и сопутствующие им документы по приоритетным направлениям деятельности на 2020 год и по видам деятельности из устава общества.
- Предоставить Ревизионной комиссии полномочия на заверение подписей председателя и секретаря на протоколе собрания и подписей членной регистрационной комиссии на регистрационном списке.